

Драгољуб Златковић*, Пирот

Dragoljub Zlatković, Pirot

МИКРОТОПОНИМИЈА ОПШТИНЕ ПИРОТ – ДОПУНА

MICROTOPONYMY OF PIROT MUNICIPALITY – AMENDMENT

Сажетак: Целокупна микротопонимија општине Пирот објављена је у четири броја и шест двоброја Пиротског зборника у периоду 1996 - 2014. Микротопонимију слива Темштице и Топлодолске реке бележи осам аутора, подручје Горњег Висока два аутора, а све остало један аутор. У овом раду се дају нови подаци из архиве аутора и са терена. Методологија је иста као и у претходним радовима, једино што се у овом случају, да би се олакшало њихово коришћење, даје и азбучни ред свих села општине Пирот. Било би добро да рад на микротопонимији продуже и други аутори, нарочито завичајци, исправљају погрешне податке и уносе нове, при чему ће већ објављени подаци бити врло солидна основа.

Abstract: The entire microtoponymy of Pirot Municipality was published in four editions and two double editions of Pirot Collection of Works in the period 1996 - 2014. Microtoponymy of the river Temštica and Toplodolska river basin was recorded by eight authors, the area of Gornji Visok by two authors and the remaining part was recorded by one author. This work gives new data both from the archive of the authors and from the area. Methodology is the same as in the previous works. This work also gives the alphabet order of all the villages of Pirot

* dragoljub.zlatkovic010@gmail.com

municipality in order to simplify its use. It would be recommended that other authors continue to work on the microtoponymy, especially the homeland authors who would correct wrong data and enter new ones whereas the already published data would represent a solid basis for the work.

Кључне речи: микротопонимија, Пирот, посебности рељефа, клима, хидронимија, путеви, пољопривреда

Key words: Microtoponymy, Pirot, relief features, climate, hydronymy, roads, agriculture

Целокупна микротопонимија општине Пирот објављена је у четири броја и шест двоброја Пиротског зборника у периоду 1996-2014. Објављени текстови спадају у ред цитиранијих и траженијих текстова Пиротског зборника од стране истраживача језика, историје, митологије, обичаја, културе, традиционалне привреде, народног живота уопште и далеко надмашују добру намеру и сугестију проф. др Недељка Богдановића да је што пре забележимо и објавимо. Почели смо да је бележимо готово у последњи час. Микротопонимију слива Темштице и Топлодолске реке бележи осам аутора, подручје Горњег Висока два аутора, а све остало један аутор. Објављивање по географским целинама иде следећим редом:

1. Микротопонимија слива Темштице и Топлодолске реке: Базовик (Бз), Засковци (Зс), Куманово (Ку), Мирковци (Мр), Ореовица (Ор), Рагодеш (Рг), Рудиње (Ру), Темска (Тм), Топли До (ТД), Церова (Цер) (Микротопонимија слива Темштице и Топлодолске реке, 1996).

2. Микротопонимија слива Височице - Средњи Висок: Бела (Бе), Велика Лукања (ВЛк), Гостуша (Гос), Завој (Зав), Мала Лукања (МЛк), Паклештица (Пк), Покровеник (Пок) (Златковић, 1998).

3. Микротопонимија слива Височице - Горњи Висок од Славиње до Владикине плоче: Брлог (Брл), Височка Ржана (ВРж), Дојкинци (Дој), Јеловица (Јел), Росомач (Рос), Рсовци (Рс), Славиња (Д-Сл) (Златковић и Васић, 2000).

4. Микротопонимија Старе планине - Горњи Висок од Браћевца до Влковије, и Шугрин: Бољевдол (Д-Бљ), Браћевци (Д-Бћ), Влковија (Д-Вл), Горњи Криводол (Д-ГК), Долњи Криводол (Д-ДК), Изатовци (Д-Из), Каменица (Д-Км), Сенкос (Д-Сн), Шугрин (Ш) (Златковић, 2002).

5. Микротопонимија десне обале Нишаве од Милојковца и Обреновца до Градашнице и Нишора: Басара (Бс), Бериловац (Брц), Велико Село (ВС), Градашница (Гра), Градиште (Грш), Добри До

(ДД), Извор (Изв), Крупац (Кр), Милојковац (Мл), Нишор (Нш), Обреновац (Об), Чиниглавци (Чин) (Златковић, 2006).

6. Микротопонимија десне обале Нишаве од Сопота до Враништанске реке, и Станичење: Враниште (Вр), Орља (Орљ), Осмакова (Ос), Сопот (Соп), Станичење (Ста), Црвенчево (Црв), Црноклиште (Цр) (Златковић, 2008).

7. Микротопонимија леве обале Нишаве од Срећковца до Држине: Беровица (Бер), Власи (Д-Ви), Војнеговац (Вој), Горња Држина (Држ), Јалботина (Јал), Петровац (Пет), Планиница (Пл), Срећковац (Сре), Суково (Сук) (Златковић, 2009).

8. Микротопонимија слива Расничке и Костурске реке: Барје Чифлик (БЧ), Блато (Бла), Велики Суводол (ВСв), Гњилан (Гњ), Камик (Км), Костур (Кс), Мали Суводол (МСв), Нова Мала (НМл), Пасјач (Пс), Понор (Пн), Присјан (Пн), Присјан (При), Расница (Рас), Сиња Глава (СГл), Церевдел (ЦД) (Златковић, 2011).

9. Микротопонимија леве обале Нишаве од Малог Јовановца до Пирота: Велики Јовановац (ВЈ), Мали Јовановац (МЈ), Пирот (Пир), Пољска Ржана (ПРж), Трњана (Трњ) (Златковић, 2013).

10. Микротопонимија слива Топлодолске реке и Темштице: Топли До (ТД) и Куманово (Ку). Поново су дати атари Топлог Дола и Куманова због изразите непотпуности и неповезаности раније објављених података. (Златковић, 2014).

Овим радом, којим дајем нове податке из своје архиве и са терена, завршавам истраживање микротопонимије општине Пирот. Методологија рада је иста као и у мојим претходним радовима, једино што у овом случају, да бих олакшао њихово коришћење, дајем азбучни ред свих села општине Пирот и поједностављујем нека графичка решења. Очекујем од оних који настављају рад на микротопонимији, поготово од завичајаца, да темељно ишчитавају објављене текстове, да исправљају погрешно и да у своје радове уносе нове податке до којих претходници нису дошли.

БАЗОВИК (Бзџвик). (Били смо на регрутацију двајес и два вршњака тријес и седмо годиште из Базџвик. У моју малу у Брдо има бунар дубок осам метра, вода ледена, одма огладнејеш кад се напијеш. Витомир Ранчић, 1937). ДЕЛОВИ СЕЛА: Грломова мал. РОДОВИ: Алџсини; Баџини; Ваџини; Дојини; Дукаџинови; Карпузови; Катџновци; Лилаџини; Осмаџновићи; Соџини. СЛАВЕ И ПРЕСЛАВЕ: 1. Сеоска слава: *Свети Илија* (2. август). 2. Црквена слава: *Свети Ранђел* и *Онофурије* (25. 6). 3. Литијска слава: *Ђурђевдан*. КУЛТНА МЕСТА И ИЗВОРИ: Црква Св. Онофурије (*Унурије*) из 1930. године (Бз, Ш) у *Бигџр*. ОБРОЦИ И ЗАПИСИ: 1. Оброк и запис: (*Крушка*) у селџ, *Прџслава*. 2. Оброк (*Св. Ђорђе*) на *Црквиште* у селџ. 3. *Св. Ранађел* на *Крџ* (у селџ). 4. *Св. Ранађел* и јџш

неколико оброка на *Ратков присад*. 5. *Крс и мирó према Óрљу*. 4. *Св. Рáнђел према Рáгодеш*. 6. *Оброк на Голéми цёр*. 7. *Оброк Петрóвдан у Влáдов крс*. 8. *Видовдански крс у Градíниште*. 9. *Оброк Св. Марко и мирó* 10. *Оброк Св. Илија у Свети-Илију*.

БАРЈЕ ЧИФЛИК (*Чивлик, Бáрје Чивлик*). РОДОВИ: Василáчкови; Јагурíдини, пореклом из Беровице; Пёнђине.

МИКРОТОПОНИМИЈА: *Главан (Рас, БЧ)* - извор. Поред пута Барје Чифлик - Расница.

БАСАРА (*Басáра*). (*Плáнина Басáра íма у Погáново*). (*По двéста крупчкa говéда нáсла су у Лéије*). РОДОВИ: Радёнкови; Чáлини. НЕЧИСТА МЕСТА: 1. *Крушка до гробље (Код гробље код крушуту јáвља се сóтона у бел мантил. А онó бил Деда-Мáксија у мантил. Сава Ђорђевић, 1928)*. 2. *Драгáнова круша усрéd селó (Там на раскрсницишту излáзи сотóна. И нéма дрúга мéста у наш áтар кудé нéшта излáзи. Сава Ђорђевић, 1928)*.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Баба-Рáнчина пóтока - стаза. (Мáјђа на Бáбу-Рáнчу је из Мíнчини из Извóр. Повéли невéсту у Басáру, нéшти шилí. Па онá реклá, кадá су излэзли на Рáвни пýт: - До кудé смо стíгли? А онí реклí: - Баба-Рáнчина пóтока на Рáвни пýт, још мáлко остáло! А онá реклá: - Ако је тóва Рáвни пýт, с.е.м ви се у Рáвни пýт! Шумадинка Ђорђевић, 1928).

Видачóв вртон - увала, пашњак.

Глáвшин кáмик - стена, честар.

Драгáнова круша - раскрсница, средина села. (*Драгáнова круша је између Гóрњу малу и Дóлњу малу, усрéd селó, раскрсница*).

Круша - ливаде, њиве. (*До селó*).

Погачáнов вртон - увала, ливаде, шума. (*Погачáнови су се одселíли у Зáганицу*).

Црновíнше колибе (у Планиницу) - пашњак, ливаде. (*Некадашње стáниште Каракáчана*). (*Онé су камто Ђсовци*).

Џурцино брáниште (Бс, Изв) - шума.

Штáвинска дупка (у Гáрваницу)-јама, стена, честар. (Раскóпају и нáјду нáвте).

БЕЛА (*Бéла*). Воденице на Белској реци (*Тáнчине и Маријине воденице на Бёлску реку*). Пекли су креч. (*У Дудин дóл кречáна и двé кречáне на Бёлску реку*). РОДОВИ: Маријини (*Св. Никола*); Црешњарóви (*Св. Јован*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Плáз - падина, пашњак. Оштра и дуга падина. (*Низ Плáз се спушта усóв кам Брóд*).

Суво врелó /Сува печ (над Карáвулуту) - пећина из које повремено избија вода. (*Ка одвије ћиша или снэг, тбг излáзи водá на*

Сúву дúпку. Пéч, а гóре Сúва печ, избíје водá и бíје у сýпротну страну. Кадá дóјде големá водá, бíје по дéсет мéтра úвис).

Трáпчиње - коса, пашњак, шума.

БЕРИЛОВАЦ (Берíловици). (*Од Рúговац, кудé је селóто билó, слазíле крáве дóле, па се селó преселило. Јелена Дончевић, 1942, Нш, Брц, Пир*). (*На Рáду Рíчковога баиштá оставíл нáре, па Рáда доишъл при мојéга дéду Мáну на сáвет: -Чича-Мáне, баиштá ми оставíл парíце па сам доишъл да те питујем каквó да прáвим сас њи! А дéда му рекъл: - Чујем да че се прáви големá фáбрика. Висóчање че слéзну, че трáже плацéве и че прáје куће. Купи мéсто тува кудé су лозјáта и че га дéлиш на плацéве, и че се огаздииш! И он га послуша, и дóјде до големé нáре. Јелена Дончевић, 1942).* (*Извóрци имају цркву, шкóлу, пóбогати су од нас и прáве се силни. Божидар Стефановић, 1937*). РОДОВИ: Ваћíлови (Дéско); Гаћини (Чеда Гака); Жíвковци; Стамéновићи (*Сóкол Стамéновић је доишъл из Брлóг и нéје имáл децá*); Шумкарéви. Има доста Берилувчана који су домазетови у Извору.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Дáва (Брц, Изв) - извор, виногради, воћњаци. (Поврéмено на извóрскуту страну избíва водá на два-три д́на).

Клáденче у Лáзење - извор. Појило. (Нíкад нéје пресушувало и имáло је там двé корíта, а сá понíра, нéма га; нáдла дíзалица на њега и затворíла га).

Крљевац - шума, пашњак, њиве, виногради.

Мéчи дол - шума, пашњак, ливаде. (Ми Берíловчање га кáжемо Мéчи дол, а Град́шничање га кáжу Цíгансћи дóл).

Рúговац - извор, њиве, ливаде, шума. (За врéме рáта пресъла је водá у селó па смо ишли за вóду у Рúговац, отúд смо доносили).

Тиримци́ница (Брц, Пир) - њиве, баште. Између пута Пирот - Крупац, железничке пруге и Нишаве.

Цíгансће парасíне - шума, пашњак.

Чубрица (Изв, Брц) - пашњак, шума. Према Планинарском дому. Расте чубрика.

БЕРОВИЦА (Бéровица).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Граденица - извор. (Увек је имáла вóду)

Јасíчје - шума.

Језеро - пашњак, језеро. Повремено језеро. (Билó је језеро кад сам билá детé, нéје одскóро. Драгиња Петровић, 1922).

Мíшина - извор. Извор испод села, стална вода.

Слѝвница /Слѝвица - пашњак, шума, ливаде, њиве. (Слѝвница, вода се там слѝва. Каванова плóча и Слѝвица, идемо там на Џуриовдѝн за цвѝће).

БЛАТО (*Блáто*). Блато је пре Другог светског рата имало три кмета, за три дела села и три атара (Церóвик, Блáто и Лопáшница), а једно гробље за сва три дела. Са бројним досељеницима се лепо слажу. (*Они који су се доселили у Блато после Другог светског рата, сви су учтиви и одлични људи*). РОДОВИ: Вацѝнини (*Променѝли смо прѝзиме од Ђѝрић на Вацѝћ и сá смо Вацѝћи, Вацѝнини*); Дњковци; Кокошкарѝве (*Неки билѝ кокошкарѝ. Једѝн од њи: сви орѝси његови*); Пѝјчини; Чуркалови.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бáлван - њиве. (Купим њѝву у Бáлван , у блáтско, од краљеве пáре, што ме, најбољег оснóвца, краљ нáгради. Љубисав Данковић, 1919).

Градѝна - њиве, баште.

БРЛОГ (*Брлóг*). ДЕЛОВИ СЕЛА: Табáчница (*Табáчница у Рóђинци билá до мóс и сá се местóто зовѝ Табáчница*). РОДОВИ: Лúлини; Круњѝлини; Мѝтини, пеј. Дúрини (*Мѝта Рáнчић, наш прáдеда, прѝдеда, по њѝга смо Дúрини. Кад је бил дете на бил дебѝл, дурдуљес, на му се мáјћа рáдувала: -Мáмин дурда! Мáмин дурда! И на по тóва је добѝл прекóр Мѝта Дурда, и нѝ смо на по тóва добѝли прекóр Дурдини. Ђорђе Ранчић, 1924*); Паничѝнини; Шушпáри /Алѝксићи (*Једѝн од њи бил у градѝну, на видѝл човѝка којѝ је пошѝл у град, на му рекѝл: -Евѝ ти пáре, на ми купи шушпѝ у град*). ЛЕКОВИТ ИЗВОР: *Лековѝта вода (Супрóтива Сѝлиште вода у венѝцат, куде дрúмат, за óчи).*

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бóшков прѝслап - превој, камењар, пашњак. (На Бóшков прѝслап је билá млекáра).

Водáта што пропáда у Понóр - извор, поток. (Извѝра и пропáда у Понóр, а излáзи у дођинско на Жубѝрну).

Зѝл брод - газ на Височици.

Качемáнов слóг (према Пинѝт) - шума, пашњак, њиве.

Орнѝчѝи дóл - камењар, честар, извор. (Из Орнѝчѝи дóл водáта се не пѝје. Какѝв си гáдан, како да те је свагáл Орнѝчѝи дóл).

Прзлáвица - оштра падина. Клизиште.

Цивуњ - узак пролаз, стена, шума. (Цивуњ је тóлко широкó да мóже говѝдо да прóјде).

Цѝганско сѝлиште - шума, пашњак. (У Брлóг имамо Цѝганско сѝлиште, ама нѝмамо Цѝгање).

ВЕЛИКА ЛУКАЊА (Лукања, арх. Голѐма Лукања). (Лукања била Луковица, рацало се млого лук. Три-пути се селило. Прво је било у Селиште, на Подрекá, на после Лукања куде је. Из Селиште се селило од корѐлу. Загорка Цунић, 1937). (У Пресѐцицу, у нишорско, Луканци су имали лозја, на у зѐмљу су там држали бѐчве). РОДОВИ: Вѐлини, старо име фамилије Алиловци; Воденчање; Дудини, од Поповци, из Циганске ма̀ле, одселили се 1938. у Јаково у Војводину; Јанини, кућа им била на Трапу, одселили се у Добановце 1946 (Јанини и Дудини одсѐлени у Добановци); Манићи (На мајћу ми умре му̀ж у Дојћинци, на се она̀ пожѐни за Са̀ву у Андрѐјинци у Вѐлику Лукању и доведѐ башту̀ ми Влајка. Њѐга су звали Влајко Андрѐјинчи, али он не узне Андрѐјинско презиме Мánчић, него, ка̀дá до̀jde у Бонини зѐт, сачу̀ва њего̀во презиме Манић из Дојћинци. Христина Димитријевић, 1931); Маркови; Миткови (Миткови и Маркови, једна̀ фамилија). Од Дудиних је хајдук Колчаг, који је засновао фамилије Дудини у Избору и Луканци у Пироту, а у атару Велике Лукање постоји Дудина дупка. (Плац од Дудини, ма̀лко преко гробље, ми смо купили и та̀мо је нашѐ гу̀вно. Драгољуб Цветковић, 1937).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бѐла водица (Гос, ВЛк) - извор, пашњак, њиве.

Воденична ва̀да - канал, ва̀да. Води воду од Гостушице за потребе воденица и за наводњавање башти.

Вртоп - шума, њиве.

Гола чу̀ка - врх, голет, пашњак.

Ђурина па̀дина - ливаде, њиве.

Јо̀ћер /Јовћин рт - шума, њиве, воћњаци. (Мецу Церачин и Коњѐштин, купено од нѐкоју Јовку).

Ка̀мени мо̀с - мост. (Од Воденчање ва̀да. Иде преко Ка̀мени мо̀с преко Воденичну ва̀ду од Гостушицу. Велимир Костић, 1909).

Пѐштер - стена, пѐћина. (Према Козји ка̀мик има пѐштер од луканскуту стра̀ну, одма поди Вецу̀ту нади Теља̀то).

По̀дмол - баште.

Попу̀шчевица (Гос, ВЛк) - ливаде. Ливаде испод Бисла̀ве.

Ча̀чин вѝр - вир. Једно од купалишта на Височици. (Е, нѐма више вѝрове кудѐ смо се игра̀ли: Вражубар̀щи вѝр, Станишкови вѝр, Подрекá, Ђурин вѝр и Ча̀чин вѝр испод Лешѝје, веч у малолука̀нско. Нѐма више онѐја гра̀дине кудѐ смо кра̀ли кра̀ставице, на слѝве, на ујесен зѐље нѐопрано, бла̀го ко мѐд. Синиша Марковић, 1954).

ВЕЛИКИ ЈОВАНОВАЦ (Алачѐв Чивлик). РОДОВИ: Гаротини /Са̀вићи, доселили се из Дојкинаца (С мрша̀ву ко̀билу се доселили у Алачѐв Чивлик. Василије Петровић, 1941, Гостуша); Игнати́не (Јо̀ца).

МИКРОТОПОНИМИЈА: Дѐлћина ба̀ра - њиве, баште, воћњаци.

ВЕЛИКИ СУВОДОЛ (арх. *Голѐми Суводол*). РОДОВИ: (*Сандини су из Голѐми Суводол. Ми смо трећа фамилија која се доселила у Голѐми Суводол, татарско порекло. Тека су причали наши стари*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Вѐлково браниште - шума.

Гѐзин вртон - вртача, пашњак, шума.

Драђијина њива - њиве.

Присади - воћњак.

ВЕЛИКО СЕЛО (*Голѐми Чивлик*). ДЕЛОВИ СЕЛА: *шаљ. Говѐци пијац* (*Дошла сам из Чуј-петљ у Говѐци пијац*). РОДОВИ: *Јеремјини*, они су од *Маге* из *Јеловице* (*Св. Никола*); *Малованци* /*Маливанци* (*Срба*) (*Св. Никола*); *Марушћини*, *Маринко* је из *Петрлаша* (*Уведење*); *Муњине* /*и*; *Крстине* /*и*; *Трњанци* (*Од њи је Сѐкула*). КУЛТНА МЕСТА: *Јосина круша*: запис (*На пут кад се појде за На Орла, за Лулину појату, било миро, млого голема круша*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Балбатин (*Д-ВО, ВС*) - шума, пашњак.

Букур (*Д-ВО, ВС*) - шума, пашњак. (*У Букур има пропас, ровѐ камик надоле*).

Додино - њиве.

Сѐлиште - пашњак, шума, њиве.

ВИСОЧКА РЖАНА (*Височка Ржана*). (*Воденице су биле су изнад село, испод село и у село. У село су биле пет до шѐс између два моста. Ваљавица у Воденичје*). РОДОВИ: *Попови* (*Од попа из Славињу, који се доселил у Височку Ржану. Син му Ваца, унук Момир, ја сам Тома, Момиров син. Поп се досѐли с пестотин овце и двѐстапедесѐ овна из Славињу у Височку Ржану, кудѐ је са милиција. Зѐт му је бил Ђорђија из Врело. Поп умре млад, а попадија продаде све и досѐли се у град. Од Вацу су три брата и чѐтри сѐстре. Попадија купи виноград у Сарлѐк и купи ѐктар и рало њиву у Прасковицу, а Ваца све прокоѐка. Томислав Поповић, 1937, Пир); *Гргурчинци* /*Гргуринци* /*Анђѐлковићи*.*

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Баланов дол (*Рс, ВРж*) - ливаде, пашњак.

Вол – стена. Велика издужена стена испод Видлича која се користи за временску оријентацију у току дана. (*Кад слиѐто стигне до волатога, требе да се стигне на њиву*).

Колѐбиште/рет. *Колѐбишта* - шума, чѐстар, ливаде. (*Преко конопци се преодило преко Височцу за у Колѐбишта. Младен Манчић, 1930*).

ВЛАСИ (*Власи*, арх. *Власје*). ДЕЛОВИ СЕЛА: *Маковиште*. РОДОВИ: *Котћини*; *Шумчање*, *Врдинци* који живе у засеку *Шумје*.

МИКРОТОПОНИМИЈА: *Бобовиште* - баште; *Муртеница* - шума, пашњак, њиве; Српско гробље.

ВОЈНЕГОВАЦ (*Војнеговци, Венеговци*). РОДОВИ: Димићи/Трнчање, пеј. Морузарé, Јелиновци, све се мушки рађали. (*Било копање моруза, па деда-Дима питао некога: -Абре, видосте ли наши морузарé, тел да каже копачé. Ратко Младеновић, 1931*); Станчинци, огранак Милошевићи (*Костадин, башта на Милана, Зору и Мирка дошъл из Сврљиг и населил се у Војнеговци. Томислав Мијалковић, 1939*); Станчинци, деда-Васини (*Џуна, деда-Васин башта, доселил се однегде; купио Џуримлаз и тамо су живели. Томислав Мијалковић, 1939*). МИКРОТОПОНИМИЈА: *Конакчи́ска браништа (Пет, Вој)* - шума. (*Она су у смрданско, ама ћи и ни користимо са-стоку када ћу пасемо окол Стубал*).

ГЊИЛАН (*Гнилен*). ДЕЛОВИ СЕЛА: шаљ. *Палестина* - југозападни део села поред пута за Бабушницу, искључиво од досељеника са свих страна. Кажу да му је дао име весели Гњилчанин Синиша, када је био управник робне куће у Пироту. РОДОВИ: Антини; Дудунчине, познати опанчари; Клисурци (Камен), одавно досељени, потичу од фамилије Попови из Клисуре код Беле Паланке; Попазови (доселени из Бугарску); Талпини, од њих је др Драгољуб Јовановић, оснивач Земљорадничке странке; Шопџинци; Станџине (*до Дудунчини*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Аљховац - водоводна чесма испод школе. (*Овам је доведена вода у падинуто. Гледал сам: војници отува си носе воду. Мирко Тошић, 1906*).

Бајр/Бојр - коса, млака, извор, шума, пашњак. Виногради. (*Бајр је високó изнад Коритенце, шума. И по звук су наши знали када че се мења време. Само кажу: - Чује се Бајр, че буде лоше време*).

Бобо-Стојанка – извор. (*Из Долину што истича вода, Момчил куде краве чуваше. Било откопано и жене точиле воду, Бобо-Стојанка зовали местото. Са је наринуто. Мирко Тошић, 1906*).

Брес - водоводна чесма у селу поред бреста, записа. (*Чул сам, била чешма куде је Брес, споменикат. Кад сам бил дете манечко, видел сам путат куде иде, ћунци земњени. Мирко Тошић, 1906*).

Корита - извор, пашњак, ливаде, виногради. Појило. (*На Корита, према Станичење, и са имамо чешму. Имаше корита камена на вода иде из једно у друго, и коруба камена. И од Белаву стрчу говеда и пашићни коњи да пију. Мирко Тошић, 1906*).

Коритенце - извор воде. Каптажа, појило. Римски водовод од Коритенца води воду кроз авлију Клисураца у неком правцу, кроз њега и даље тече помало воде.

Чивличћи бездѣн (БЧ, Гњ) - дубок вир увек пун свеже воде.

Цигансћи кладенац - извор. Изнад сеоског гробља.

ГОСТУША (Гостуша). Језеро Завој им је пресекао пут преко Лукање, а заобилазни пут је много дужи. (*У војску сам бил кад се плнило језерото. Отидо преко Лукању, а врну се преко Пъклевштицу. Синиша Цунић, 1968*). (*У Терсинсћи двѳр билá плѣвња и тамо бил бунáр. Бигарљива вода је у Рáвно бучје, у Бислáву, у Кршије и у Сѣлишићи дѳл. Драган Видановић, 1950*). (*У Гостушу су две грѳбља, горњокрáјско и долњокрáјско. Прáва Гостуша је Гѳрњи крај, а у Дѳлњи крај су се доселили од рáзне стране. Текá сам чул. Станко Јовановић, 1936*). Од фамилије Балабáновци био је први учитељ у Гостуши. ДЕЛОВИ СЕЛА: У Дѳлњи крај: *Долиц; Пѳтина малá. РОДОВИ: Андрѳјини; Банкарá, грана Рáлђинаца; Дѳдини, грана Масалѳјинаца (Марин Масалѳјинсћи је на свако дете говорил дѳдин, дѳдин, па и на његова деца. И после су почѳли да и ѳкају Дѳдини); Ђѳргови, из Горњег краја, одселили се у Долово; Ђѳрђини, из Горњег краја, одселили се у Долово; Загѳрци (Баба-Марѳја је из Загѳрје, из Бугарску, родила је три сина. Сад та фамилија нѳси име Загѳрци); Јѳсинци, од њих грана Попѳкаче (Јѳса Божáнђинсћи); Јасниловци (Из Бугарско дошли, крали мѳго); Калацијини (Чукáл некој од náши стари у котлѳ ли, не знам у каквѳ. Прѳјде некој и му речѳ: - Ма ти ли си калацијá станул? И на по тѳва смо Калацијѳ у селѳ); Кѳшини (Некој случајно какѳ изманул сас сеђирче, одсечѳ му насáд од полѳ на гуњу, окѳсил у, па почѳли тога náшега дѳду да зовѳ Кѳшо. И сá смо Кѳшини. Роска Ђирић, 1928); Мамѳти, грана Шулѳјинаца (Мојѳга баштѳ су назвáli Мамѳт. Имáло у селѳ Циганин ковáч Мамѳт, правил гломотарѳ на сви па и на мојѳга баштѳ); Митишѳвци /Миђишѳвци (Стрáта); Нинини (Чáла, у Гѳрњи крај); Нинчини (Једнá куђа билá, Дѳлњи крај, одселили се у Инђију, Сáсе. Василије Петровић, 1941); Пѳштини, огранак Масалѳјинаца (Дѳса Пѳшта); Попѳкаче, ѳгранак Божáнђинаца (Свекрѳу ми Јовáнку Лѳка Јѳсинсћи назвál Попѳкача и текá остáло); Рѳсћини; Швáбе (На мáјђу ми баштá Сáнда бил је у Нѳмачку заробљеник па је затѳва добил текѳв нáдимак. А баштá ми је дошил зѳт, па су после и њѳга назвали Швáба, Милѳтин Швáба).*

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Белáнсћи дѳл (из Бигѳр) - поток, стена, шума. (Има на стѳну истрáпђе од кођá и од кѳче, као да су урадени с нáјсавремену машинѳ. Драган Видановић, 1950).

Врла страна (Гос, Бе) - шума, пашњак.

Вѳјново лице (до Рѳвиње) - шума, пашњак.

Делчине њиве (у Рункул) - њиве. Појате. (*Там је на деду-Душу појатата*).

Забреч/Забреџ - шума, извор, поток. (*Ја на Ђсин дел појем, а венџат отуде, Забреч, јекти*).

Зимњак (испод Белан) - пашњак, ливаде, шума. Појате.

Кљу̀н (на Ровиње) - шума, пашњак.

Кочманов вџр /Кочман-вџр - узвишење, пашњак, њиве.

Кошаришта (у Понор) - баште.

Неин кладенац - извор.

Нејчов вртот - вртача, шума, пашњак. (*Модреж, Крива бара*).

Пажарице - шума, ливаде. Ниска шума.

Прољеник - извор, шума, пашњак.

Равни жлџб - ливаде.

Стоинџи венџ (над Бџрга у село) - стена. Венац стена.

Томиница (у Понор) - баште, воћњаци.

Ў-планин - ливаде, шума. (*Мада Игнатов имал је Ў-планин шејесџ косе ливаду. Писмен је бил. Кој порез не плати, усту̀пи Мади ливаду, а он му плати порезат. И текá се ширџл*).

Ўов ка̀мик /Ўјов ка̀мик - стена.

Чутурлиџа - шума, пашњак. Појате. (*Од Засек према Бучје, там има појате*).

ГРАДАШНИЦА (Градџиница). (Градџиница је имала сто и педесџ куџе, а најбројни су билџ Лџлебабини, Постолови, Вџка̀ини, Ра̀ини, Волџјини и Џа̀јини. Џа̀јини су билџ шџс брата и једна сестра. Испод Дру̀м неје било куџе. Бањичар је остар и јак ветар, ду̀ва од Бањицу. Петар Јовановиџ, 1934). РОДОВИ: Ва̀џлови. КУЛТНА МЕСТА: 1. Црква на Тра̀п: У село, у Басару почџли некада цркву да граде до тра̀фостаницуту кудџ је са. Некада нашу цркву та̀мо почџли, али она̀ се пресџлила горе на Тра̀п. И онѝ одустáну. Причáл ми је Бџжа Висџчџи. Петар Јовановиџ, 1934). Губавац /Тра̀фостаница: оброк. (Оброк је бил иза тра̀фостаницу у село. Петар Јовановиџ, 1934). 2. Запис (брест) (код Вѝду берберку).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бањица - долина, извор (2), река, шума, пашњак. Два јака извора топле воде, који се веџим делом користе за сеоски водовод. (*Модра̀ земља у Бањицу у Реку, до̀јде као масна; мазáли смо шпорет с њу*).

Бџкша - камењар, пашњак, шума, ливаде. Појате. (*Бџкша је дџсно од пу̀т за Припор*).

Бџла вода / Бџле воде - голет, извор, шума. Два слаба извора. Појате Му̀рциних.

Бџлини венџи - коса, камењар, стена, шума.

Влчин тра̀п - стена, шума.

Волѐино лице - присоје, пашњак.

Зли-вѝр - врх, стена.

Јелѐнков дѐл (Ниш, Гра) - долина, шума, пашњак. (*Сѐдле смо у ладовину у Јелѐнков дѐл и она ми прѝча*).

Каписѝздар - виногради. (*Прво је Провалија, па после нагѐр кам Нишѐр је Каписѝздар*).

Мездреја /Мездрија - шума, ливаде, извор. (*Ајдучко мѐсто*).

Мѐча дѝпка, в. Пулин пѐч.

Мѐћин дѐл - долина, камењар.

Пѐшићина падина - падина, шума, пашњак.

Подѝ нишѐрску цркву (Ниш, Гра) - шума, голет.

Пулин пѐч /Мѐча дѝпка - пећина.

Рашићин трап - коса, шума, пашњак.

Рашићино брѝниште - шума, голет.

Стѝнкова парасѝна - пашњак, камењар.

Тодѐрћине круше - пашњак, баште.

Трѝнавица.

Црквѐни дѐл.

Чуј-петъл (у Шумје) - виногради.

Цицѝанов крс - оброк, пашњак.

ГРАДИШТЕ (*Заганица*). (*Меѝа чинѝгловска ѝде крз нашу Заганицу, миѝује на бунѝрат*). РОДОВИ: *Антини; Голоушѝнови /Кѝтини /Пѝнићи* (*Кѝтини су од Мѝнчини*); *Басѝрци*, досѐљени из Басаре, фамилија Погачѝнови (*Св. Ранђел*).

МИКРОТОПОНИМИЈА: *Кѝрбуља /Кѝрбула* - венац стена, камењар, шума. (*Чинѝглавчање кѝжу Кѝрбула, а ни кѝжемо и Кѝрбула и Кѝрбуља*).

ДОБРИ ДО (*Добродѐл, Дѐбри Дѐл*). (*Из Добродѐл, откако су Турѝти отишли, преко иѝадо порѝдице се одселило, а од последњити рѝт окол четристѝтине дѐма*). ЕТНИЦИ: *Добродѐлчанка* - *Добродѐлчанће* (ВЛк). РОДОВИ: *Вѝскови* (*Најден*); *Дѐшине* (*Св. Никола*) (*Несмо рѝд с Дѐшине из Рсовци*. Нада Панчић, 1925, ДД); *Лѝнћини* (*Дѝна*); *Мѝљинци* (*Трѝ брѝта, несѝ се слагѝли*) (*Св. Никола*); *Манѝућини*, одселили се 1927. г. у *Каравуково*.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бѐлин трап - коса, шума, пашњак.

Капетѝнова падина - шума, ливаде.

Мѝтин клѝденац (у Раздѐлци) - извор.

Мѝтин трап - гребен, коса, шума.

Плочѝк - стена, камен.

Скрѝје - камењар, пашњак, честар.

Станишница - шума, пашњак, ливаде. (Слазим из Козји камик за Козју, али залућам низи Станишницу и најдем се у Капетанову падину. Ливаде бејоше).

Чулка.

ДОЈКИНЦИ (*Дојћинци, Доћинци*). (*Дојћинци је најстаро село у Висок, текá сам чул од наши стари. Видојко Костић, 1927. Јеловица*). Ачини, а и друге фамилије, још у 19. веку купили њиве у атару Извора и тамо, одакле полази стаза од Извора за Висок, и саградили амбар за кукуруз, који је коришћен дуже од једног века. РОДОВИ: Брбине; Јованови, радни, штедљиви и имућни, одселили се у Неготин и Пирот; Половинцини (*Драмбини и Половинцини су били најгладни. Половинцини сирочета остадоше, баишта њим зађину четирес и четврту годину. Добринка, Мадић, 1924*). КУЛТНА МЕСТА: *Влајћа - оброк Свети Илија (Иду на Влајћа на Свети-Илију, дружимо се, једемо, пијемо. То је према Арбиње).*

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Арива - кратка долина, поток, вододерина. (Там водата из Габар слази).

Бабине баре - извор, поток, млака.

Бабунћа - шума, пашњак. (Над село).

Влајћа - пашњак, шума, ливаде. Појате. Оброк Свети Илија.

Голема орница - њиве.

Горња Костадиница - шума, пашњак, суват.

Жарин дол - долина, шума.

Јованово у Равно буџе - шума. (Јованово у Равно буџе, сечината: Гостушање несú имáли близа дебела дрва, па су отуд крадли).

Клепетура (у-планин) - клисура, пашњак, шума, ливаде. Познат суват.

Коларнице - њиве, ливаде. Појате. (Зими су овце у Јавор на Коларнице, на јегрэк).

Ливадоје - њиве. (Испод село).

Магдин дол - долина, шума, пашњак.

Маскарнице /Маскарница - пашњак, млака, баште. Воденице. (Маскарница је над село, где су воденице. Ачина воденица је поред Маскарнице од другуту страну. Там свиње искарују, воденице су, топила. Широко место, заравњено, нема њиве).

Сипак - камењар, честар.

Сметанков вртоп - увала, шума, пашњак.

Стојанов леиштак - њиве, ливаде, шума. (На Бурђевдан идемо у Стојанов леиштак за цвеће).

Страчина - шума, пашњак.

Циганше круше.

Џућино гувно - шума, пашњак.

ДРЖИНА (*Држина*). РОДОВИ: Влатковци, Тарко се доселио из Сиње Главе; Коњареви.

ЗАВОЈ (*Завој*). ДЕЛОВИ СЕЛА: (*Барска ливада и Дебели дел: Сви у Барску ливаду Гмитровдџн славе, а Дебелоделци Св. Луку. Љубисав Костић, 1937. У Дебели дел несу мрели од чуму. Немају гробишта. У цркву су ишли у Завој. Сваћи домаћин у Завој има кућу за свадбе, криштење, а за работу у Дебели дел. Рајна Марковић, 1907. Из Барску ливаду су доодили у Засковци у продавницу. Иде се окол саат пешићи од Барску ливаду до Засковци. Млого је скучен пут од Барску ливаду до Топлодолску реку, а растојање неје големо. Тодор Гоцић, 1929. Зс*). РОДОВИ: Барчање (*Гмитровден*); Ђерини (*Бранко, Тица*); Зајдини, грана Денчиних, махом се презивају Станковић; Јонћини; Котикови; Кршини /Лилићи, грана Марковаца; Кужљини, грана Марковаца; Марковци (*Марко из Врелó, од њега су Кршини и Кужљини*); Мечкари /Кóђинци; Тошикови; Орлове (*Душан*) (*Остал башта ми сирочé, при чичéве, никој га неје сматрал, а он је млого работил, само летел на све стране и они га крстили Оръл: -Орълат лету на све стране. Љубинка Филиповић, 1936*); Шошинци (*Имало кучка Шоша и некој од наши дедéве у мамил Шошо ош! текá по три-пути, и на по това смо Шошинци. Лепосава Ваџић, 1933, Зав, МЛк*), (*Гмитровден*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бајин требéж (код Огорéлицу) - шума, њиве.

Будинова пади́на - пашњак, ливаде.

Вирове - купалиште у Височици.

Вунија - поток преко нанизаних коритастих падина нагнутих према Топлодолској реци. Воденице (Вунија и Чивин дол се састављу у Дол. Башта ми и чича ми су там подигли по једну воденицу, били су млого уметни).

Горуњак (у Дебели дел) - шума, ливаде, њиве.

Дићина њива (у Дебели дел) - њиве.

Јаворица - ливаде, воћњаци, баште. (Аничћини там имају шљивари).

Јелова дупка (у Дебели дел) - пећина, стена. Венци стена. (Тáмо пренóчим двајес метра у венци́ти).

Копина (у Дебели дел) - шума, пашњак.

Митина ливада - ливаде. (Там смо копали за црепње, а копали смо и у Преод, Каменац, у Криву крушу, у Трупје).

Неделсћи дол - долина, поток.

Перово /Пéриво - воћњаци. Стаза за Чапљу, праиште.

Пéчко ска́ље (Зс, Зав) - крш, стена, шума. (Нáше је, там стéне, потка́пчине, лежáли јарци).

Пешићин кладенац - извор.

Попова преслап - седло, стена, шума. *Прелубица* - њиве. Појате.

Пунковац - извор. (*Код Заногу у Дебели дел има извор у камик, извора ледена вода, плус четири степена. Напил се там воду некој Пунко и умрел. Деца, затварамо га с камик, затварамо и затворимо га, и чекамо да видимо какво че се деси. И после сат и по пукне и поче све да носи.* Светозар Игњатовић, 1941).

Сталеиница (Зав, ТД) - поток, пашњак.

Стрма - стена, пашњак, шума. (*Курјакат иде направо, у Стрму слази*).

Танчина њива - њиве.

Ђирин венџи - стена. Венац стена.

Царово - њиве. (*У Царово излудује жито*).

Чапла - камењар, извор. (*Изнад брануту, гора, само наша појата там*).

Чивин дол / Чивијин дол - извор, поток, шума, њиве.

ЗАСКОВЦИ (*Засковци, Заскоци*). (*Заскоци, текá смо окáли селó Засковци.*) Многе су породице живеле на појатама и деца су са појата ишла у сеоску школу. (*Наша кућа у Ђнћи рт, па сам ишла два сáта до шкóлу и два сáта сам се вртáла дóм, дете*). (*Покревеничање одвелоше из наше селó девојће убаве ко слиће. А у Засковци има жéне из Равно Бучје, Црни Вбр, Ђушитицу, Топли Дол, Рудиње, Ињову, Кáлну.* Тодор Гоцић, 1929). РОДОВИ: Будиновци (*Св. врачí*); Ђоцини, пореклом из Црног Врха (*Не туже се, не карају се, не прáје пакос, најмирни у селó*) (*Св. Ранђел*); Јевреје; Јовичкови; Куљњинци; Кутраци (Војин), (Валили се: једн крómпир, једнó котлe, па народ тој окренул једнó кутрe); Лућинци, немарни; Тарлeјини; Шулејинци, преселили се у Трговиште код Књажевца.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Арнице - пашњак, шума.

Брезовик - пашњак, шума, њиве. Турски пут. (*Ђурци су преко Рудиње ишли на Брезовик, па Илијина бáра, Бáбин зуб, па у Бугарску*).

Будинов загон - шума, пашњак. Мртвина. (*Мртвица мeсто, слáбо грeје слнце, а зими не грeје тој мeсто. Будинови су там млзи овце. На пола нут од појату дотeрују овце и там су млзи, жéне из селó пóлько да дóјду и да однесу млекó*).

Гарван камик - стена. (*Слитају гарвање*).

Градистићи камик - истакнут врх, стена, зараван, пашњак, шума. (*На Градистићи камик били Латини, имáли град. Озидано, седамдесe човeка да седну. И правили гáјде на ветар.* Љубомир Николић, 1942).

Длбоћи дол - стене, до, ливаде, шума. Појате. (*Четворомеђа између Темску, Засковци, Завој, и преко рекуту с Покровеник*).

Дрпћина пади́на - шума, пашњак.

Ђонин дол - до, шума. Протичу бујичне воде од Засковаца ка Војни.

Женсћи вѣр - стена, ливаде. (*Кад се гледа од црновршко и од ћуштитчко, од Обручати камик према Топли До́л, види се као да жене лежу на плажу: бутине, кукови, младе сисе, и после си ти ствараи машту како си очеи. Женсћи вѣр се ока затова*. Љубомир Николић, 1942).

Јаблачко равниште (Зс, К-ЦВ) - пашњак.

Јовиновац - извор, њиве. Јак извор хладне воде, појате. Каптирана вода за сеоски водовод. (*У село је доведена вода од Бабин зуб, Јовиновац, студената вода, љбава ко ракија*).

Костин кладенац (у мртвинуту) - извор, шума.

Кошариште - шума, пашњак. (*Завојска Занога, Кошариште, зададе се голем облак*).

Левинсћи дол - шума, пашњак, до.

Марина њива (у Левинје) - њиве.

Посери град - стена, шума, пашњак. Шибље. (*Гаврање млого сѣру там*).

Равно бучје - шума, пашњак. Букова шума.

Ранчин камик - стена.

Ранчина ливада - ливаде.

Ранчина њива - њиве.

Ранчина пади́на - њиве. Појате.

Расојије (Зав, Зс) - прелаз преко Топлодолске реке. Дрвени мост (*Дебелодѣлци у Расојије иду, преоде преко рекуту на мостицу*).

Рекá /Терси́ска рекá - поток, шума, ливаде, њиве, баште. Извире из Илијине баре. Воденице. Заселак Терси́ска рекá.

Симине ливаде (над село) - ливаде.

Српиње - шума, ливаде, њиве. Појате. (*Костин кладенац је у мртвинуту до Српиње*).

Српиште - шума, њиве. Појате. (*У Српиште смо имали појату за јагнење и за козење, а у Срнчаров рт нам је била главна појата*).

Страти́на поли́ца - пашњак, њиве. Појате. Стаза преко врло стрмог земљишта. (*Страти́на поли́ца: нагоре падам на прљицу, надоле на гузицу*).

Трша - шума, поток. Влачара. (*Влачара је била у Војну на Топлодолску реку, а једна је била у Тршу на Засковачку реку*).

Цигансћи дол - поток, шума. Ваљара. (*Цигансћи дол куде слази у Војну ниже од Ђонин дол, там је била ваљавица*).

Црвени камик (у Гóрњи жéнсћи вёр) - стена, пећине. (У теј пећине су живели ајдучи).

Шарапóн камик - стена, шума, пашњак. Велика стена преко 50 м висине, као стамбена зграда. (Кад глédаш одоздóл, лiчи на стóг сéно. Има полице кудé се óвце склóне од ћишу. У дéсну полицу мож да накóсиш стóг сéно, а лéво мáзно од зéмљу до вёр. Има Црвени камик, там су ајдучи били, пећине, а на Шарапóн на вёрат стражар стоји, пáзи откудé че наиду Тúrци. Тодор Гоцић, 1929).

Шипчарéв вёр - стена, пашњак.

ИЗВОР (Извóр). ДЕЛОВИ СЕЛА: На дрúm /Нóви Бéоград; Нiшка Бáња. (Од задружног дома према Бериловцу: Ђóрине, Радáнове, Паункови, Чепрьглијине. Мéчћин сокáк: Чуљини, Цáршине, Рáнчине, Дáрчине. Ђорђе Ђирић, 1950). РОДОВИ: Вúнсине, из Басаре; Завóјци, 1963. доселила се 23 домаћинства (Све једна фамíлија); Инђилизови (Дрál нéкој од њи змију, па приде нéкој стáрц и речé му: - Прáви си Инђилиз! И довáте Извóрци, и сá смо Инђилизови. Тóшинци и Инђилизови су једна фамíлија) (Свети Јован); Лукáнци (Јордán Лукáнац купи́л имóт у Пiрот, а Влáда Лукáнац је поси́њен из Ђишéини у Јордána Лукáнца) (Св. Ранђел); Лúлине, из Басаре (Вúнсине, Чуљине, Лúлине и Брáтћине су глáвни Басáрци у Извóр); Новосéлци (Једна кућа. Из белопалáначко или нiшко); Ђiркови (Свети Јован) (Они су једна фамíлија с Чокóјини, имају шугринско порéкло. Јóва је доишл из Бериловци у Чокóјини за зéта); Чепарглијини /Чепрьглијине /Младéновићи (Св. Ранђел); Чокóјине, из Шугрина су (Св. Јован); Чуљине, из Басаре (Ђишéини и Чуљини су пóла Извóр). КУЛТНА МЕСТА: (Извор је бил окрúжен с крстове да не мóже да улéзне бóлка. Има оброци: Виши́град, Чуј-петъл, Чука, Попóво клáденче и Крс на пóла пúт према Пiрот, бли́за до дрúm. Ђорђе Ђирић, 1950).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Ајдучко клáденче - извор. (Испод Планинáрски дóм).

Алиница - њиве. Купљено од Турчина Алије.

Басáрска њива – вртача. (До Црновлнсћи вртоп).

Басáрсћи дóл (Изв, Кр) - долина, шума, пашњак, њиве, виногради. (Тúrци там сади́ли бостán, па Тúrчин узорáл браздú да га наводњава, али дóјде провáла óблак па порóј Басáрски дóл све однесе. Ђорђе Ђирић, 1950).

Белогабра́ци (поред Темíје) - шума, ливаде.

Гáничица (Бс, Изв) - пашњак, честар. (С úму се прáла косá. Копáла се у извóрско у Гáничицу, камто Басáру, бели слóјеви. ВСв, Рас).

Дава (Брц, Изв) - њиве, млака. (Повремено на извóрскуту страну избíва вода на два-три дьна).

Дрење - честар, урвине. (Изнад Извóр у Дрење копáло се ўма; ўјесен су жéне копáле и носíле. Бс).

Падíна - шума, ливаде, њиве. Имовина Ћишéиних, Инђилизових и Тóшћиних.

Прóпас - пећина, бездан. Близу Ткачéвог вртопа.

Рáвни пут - пут. Стрм пут који води од Чуљиног брáништа до Басáре.

Садињáци (Бс, Изв) - пошумљена површина испод Рáвног пўта.

*Срédњи пўт - њиве. Пут, који зовемо и *Под брдо*, не иде право на Нишаву, већ изилази на пут Пирот-Крупац код водовода.*

Сулимáновица - њиве. Купљено од Турчина Сулејмана.

Тáлчино - ливаде. Ливаде Џуриних и Трíчкових поред пута за Басару испод Лукáнског брáништа.

*Ткачéв вртоп - вртача. У близини се налази пећина *Прóпас*.*

Тóтиница - њиве.

Умиште - пашњак, урвина. (Ўму копамо у извóрско Умиште. Брц).

Цíганче - виногради. Изнад села, где се налази резервоар за водовод.

КАЗИВАЧ: Ђорђе Ћирић, 1950.

ЈАЛБОТИНА (*Јалботина*).

МИКРОТОПОНИМИЈА: *Рáчинов дóл (камто Су́ково) - јама за ископавање уме (Ѐма ўма, копáли смо там зéмљу за црéпње).*

ЈЕЛОВИЦА (*Јеловица*). (*Нáше селó је слóжно: подíгли смо цркву трíјес дрўгу или трíјес трећу гóдину, педесé и дрўгу гóдину прва центрáла за струју, па смо подíгли шкóлу. У Цóнин дóл је билá пўста Јелóвица, дéда ми Гóца текá прíчаше, девестоседамнаесто годиште, Јелóвица се селíла трí-пути у бўгарско, па се нáрод врчáл пóново. Затóва ни Бўгари зову Пўста Јелóвица. Онó ўма Јелóвица у Бўгарску кудé се нáши селíли. Нáше селó је збирутьк: Лéка Пóп, његова фамíлија је из Висóчку Ржáну, а нáша фамíлија Раћéлинци је од нáјстаре фамíлије у селó: Видóјко сам јá, па баиштá Љубóмир, па дéда Рíста, прáдеда Кóста, а Кóстин баиштá је Рáнча, Рáка, а нáјчесто су га звáли Раћéла. Видојко Костић, 1927).* РОДОВИ: Васíљхови (*Лéка Сáвин, Јóрда Вéљина, Вíтко, син Јордáн, овчáр*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Гóлити рíдове - коса, голет, пашњак.

Дебéли рíд - коса, пашњак, шума.

Ижњи дóл /рет. Ижњин дóл - долина, честар. Пландиште за овце. Било привремено или стално станиште. (Од Сеницў па стó

мџтра нагоре, причали су ми наши стари, у крјалиско време там било наше село. Скришино је местото и на једно место расте абџд, али малко).

Рибна бара /Рибња бара - до, поток, шума. Има доста риба.

Средња орница - извор, ливаде. Извор на ливади.

КАМИК (Камик). РОДОВИ: Витановци, од Лилинаца, име према деда-Витану; Влџкнини, од њих су Здравковићи, који су се одселили у Нову Малу; Здравковци, најбројнија фамилија, доселили се из Трна 1876. године; Челаковци, до сеоске школе.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бело камење - стена, шума, пашњак. (У Бело камење гледамо да видимо какво че буде време. Кажемо: - Ајде, на бегај, да мојж да слезнеш до Падеш; е, Бело камење, дијже се магла, че пада ћиша).

Каница - пашњак, шума. (Имало у Каницу Станкова појата).

Ћијовџи рид - ливаде, њиве. Успева одличан кромпир (Целаковци разорали ливаду и месечар компир излудџл).

КОПРИВШТИЦА (Покриштица).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бегличково гувно - ливаде.

Цџнков бунар /Марчин бунар (Пок, Кп, Зав) - ливаде, долина. Бунар на тромеђи поред пута Завој - Копривштица.

КОСТУР (Костур). РОДОВИ: Ћожинци; Чалџјини (Роса); Чуркалови?; Цућелине (Деда Цуна, син Стојан, џнук Божидар, а ја, Стојан сам праунук. По њега смо Цућелине. Он је бил добровољац у Српско-турском рату. Руси му давали десет џктара у Пловдив, али он се врнул у Костур).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Беглик - ливаде.

Бечир.

Јасеница - шума.

Ледиње - шума, пашњак. (Пџкли смо крџч, билá варница).

Раљин.

КРУПАЦ (Крупџи). Стари део села је на југоисточној страни. Воденице: (Лећина воденица у стару Ржану, дрндара там било). РОДОВИ: Брмбини /Златковићи (Миќа, Тугомир); Раћини (Раќа је дошъл из Бугарску из Тогушаново и слава њим је, чини ми се, Тодорица).

МИКРОТОПОНИМИЈА: Долње градине - баште.

КУМАНОВО (Куманово). РОДОВИ: Јовичови.

МАЛА ЛУКАЊА (Малá Лукања). Виногради су поред села, тамо где су фамилије Јовчини и Вацћини. ДЕЛОВИ СЕЛА: Радулово гувно: Део села где су родови Ристини и Рџми. РОДОВИ: Јовчини; Панајџтови /Турци; Цџгање.

МИКРОТОПОНИМИ:

Вукса̀новац - виногради.

Лази́ње (*ВЛк, МЛк*) - шума, пашњак, ливаде, воћњаци.

Руди́на - стена, пашњак, шума, ливаде.

Црквено (*у село*) - баште.

МАЛИ ЈОВАНОВАЦ (*Ђопин Чивлик*). МИКРОТОПОНИМИЈА:

Пазарс̀ћи п̀ут - пут. Стари турски пут ка Пироту између Великог Јовановца, Трњане и Пољске Ржане, са једне стране, и аутопута са друге стране.

МАЛИ СУВОДОЛ (*Мали Суводол*). РОДОВИ: Јос̀ћини (Тодорчови, Јос̀ћини, из Трн дошли).

МИЛОЈКОВАЦ (*Долња Паскашија*). (*Долња Паскашија је по̀стара од Горњу Паскашију, чу̀л сам од деду-Цену и од Младена, ону̀ су од Драмбини*). РОДОВИ: Маланци; Пандиво̀нови, од Маланаца; Кла̀пшини /Клѐпшини; Парлатанци /Прлатанци; Рамадано̀ви. Сви славе Светог Николу и секу колач, али Милојковац позива госте, а Паскашија не позива. (*У Долњу Паскашију на Гмитровдан изла̀зимо на крс*).

МИРКОВЦИ (*Мирковци*). (*Мирковци и Кљоштитица се бранили, за земљу се кара̀ли, и Мирковчанин убије Кљоштитчанина, и Кљоштитчани осту̀пе. Мирковчање ту̀рс̀ћи говорили и извѣли то̀га човѣка да га убију. Прѐма Песакљив тра̀п је тој било. Ру. Мирковци се граничи с Рудињѣ, с Шугрин и с Церову. С Церову смо се били због Гламу, там утрину имају. Било бијење, јурњава са Церову. Мр*). РОДОВИ: Пау̀нковци /Пѐнци; Ру̀личови (*Мита Стамѣновић, трго̀вац, од њи је бил*). (*Чькнем да сазна̀јем откудѐ смо. Једни дошли из Засковци, једни дошли из Црни Вър. Мр*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Главу̀ра - брдо, шума, пашњак. (*Има три Главуре у мирковачко*).

Песакљив тра̀п (*К-Ту, Мр*) - коса, шума, пашњак.

НИШОР (*Нишор*). РОДОВИ: Кукума̀вће /Кукума̀вци; Субашли́је /Јелѣнковићи (*Св. Ранђел*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Балалица (*Соп, Ни*) - стена, пеџина, млака, ливаде, њиве, виногради, баште. Појате. (*Там кад кѣр улѣзне по лисичу, жи́в не изла̀зи, онѣ га зако̀љу*).

Бањица (*Гра, Ни*) - голет, пашњак, извор. (*Жѣшката вода там извѣра. Ума се ко̀пало у Бањичу испред Сѣлску воденичу*).

Диса̀си - шума, њиве. (*Диса̀си су над Ступчѐви долови, кудѣ је чешма̀та*).

Јелѣнков до̀л (*Гра, Ни*) - долина, шума, пашњак.

Ми́рин пѣч - пеџина.

Породин.

Преслап - седло, стена, шума.

НОВА МАЛА (*Нова Мала*). ДЕЛОВИ СЕЛА: *Бъзѝк мала* (Ратарска улица).

РОДОВИ: Срдите; Ташкови, из Власи (Љубисав, Владимир, Новица) (*Св. Тројица*); Томанови, из Височких Одороваца (*Св. Тодор*); Шопотанови (Новица); Цанђерице.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Данилово (*изнад Бабину бáру*) - њиве.

Литкавица - њиве. (*Имали смо тамо имовину, њиве*).

На Костино /Бабин мѝраз (*према Бабину бáру*) - њиве.

Пировица (*у Мѝру*) - њиве. (*Лево и десно од пут за Присјан*).

ОБРЕНОВАЦ (*Обреновац, арх. Чѝвлик*). (*Наше село Обреновац, тријес куће са све Цѝгање*. 2008. г).

РОДОВИ: Анђинци.

МИКРОТОПОНИМИЈА: *Анове* - виногради, њиве. Заселак. (*Тува су Турци размѝњували рóбу*).

Парасѝне - честар.

ОРЕОВИЦА (*Ореовица, Орејовица*). РОДОВИ: (*Једѝн из Ореовицу бил учѝтељ у Кљоштицу и после се насѝли у Мѝнићево*. Милорад Голубовић, 1932).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Глама - камењар, голет, пашњак, шума. (*Место то се по камањето зове Глама*. Крстина Димитријевић, 1930).

Влајкове ливаде - шума, ливаде. (*У туј шѝму се крил Бóрош*).

Дражѝловац - шума, пашњак.

Кулиште - брдо, стена, шума. (*У Кулиште смо ишли у здравац*).

ОСМАКОВО (*Смакова /Осмакова*). (*Осмаково је имало, кад сам ја бил дете, окол триста и педесѝ дома, Црвенче само четѝрес и пѝт*). МИКРОТОПОНИМИЈА: *Смрденѝц* - њиве, извор, пашњак. (*У дрѝн идемо у Смрденѝц*).

ПАКЛЕШТИЦА (*Пѝклешица, Пѝклештица*). (*Костини, Мечкари, Мѝтѝини и још једни, четвѝрту не знам, четѝри фамѝлије су се досѝлиле прѝве изи село Тѝтрешицу, там Турци уништили село на Јованден. Прѝво се досѝлиле у Дóл. После дошле још фамѝлије, досѝлиле се и село се померило овам. Војислав Андоновић, 1930. Паклештица је била у Цѝганку, уз Дóл, а досѝлили смо се из Мѝрковци. Тома Живковић, 1943*). ДЕЛОВИ СЕЛА: *Лулинѝћи сокак* (*од продавницу према мóс*). РОДОВИ: Агничини; Аѝије, (*Кáмен Видáновић од Аѝије из Пѝклештицу отѝде да је слѝга у Слáвињу и там се ожѝени. Од њѝга су три сѝна: Пѝтар, Симѝон и Јóва*,

учитељ. Александар Ранчић, 1939); Мадини /Здравкови, грана Митћиних (Мада Митћин, од њега смо Мадини. Здравко му је баишта, кућа му је била прекопут Грочици до рекуту); Ћирчини (Сретен); Цунелинци, (Имају имовину заједно с Виденови и с нас Бузини. Сви имају појату у Драђију, и на крс у Градиште сви излазимо заједно на Духови. Цунелинџи је први вртоп од Луканску чуку. Илија Спасић, Пк, 1936).

КУЛТНА МЕСТА И ИЗВОРИ: (Село је било у Дол, а куде је црквата било је гробље. После преселе цркву на гробље, а гробље на Маргарет. Наши су се венчавали прво у Свети-Илију, у Рсовци, а после рата у Гостушу. Ја сам се венчао у нашу цркву. Ђорђе Здравковић, 1941).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Баљћина падиња - падина, њиве.

Белчин гроб (на Ковачево) (Пк, Брл, Рс) - пашњак, шума.

Било (Дој, Пк) - стена, пашњак, шума.

Горњи бајин дел - пашњак, шума, њиве.

Горњи јавор - њиве, пашњак, шума.

Горњо падиње - ливаде, шума, њиве.

Динчин вртоп (у Ковачево) - вртача, пашњак, шума.

Долњи бајин дел - њиве.

Долњи јавор - њиве.

Долњо падиње - шума, ливаде, њиве.

Ђоринџе ливаде - ливаде.

Ђоринска бара - ливаде.

Суља - извор. Извор у селу.

Јаворџи врх - врх, шума, пашњак.

Ковачево (Пк, Дој, Брл, Рс) - пашњак, шума. Велики потес.

Ливаде на Рубенови - ливаде. Својина фамилије Рубенови.

Луканска чука - врх, шума, пашњак.

Меџу-долове - шума, пашњак, ливаде.

Преод (Пк, Рс) - седло, стена, шума, пашњак. (Преод је супротива Браиште).

Рункул - шума, пашњак.

Самотворни коњарник - стена, шума, пашњак.

Стрљушко лице (до Преод) - стена, шума.

Субина локва - пашњак, локва. Повремено појило стоке.

Шумћин кладенац - извор. (Поди много стару и укорјењену брку има кладенац, нијемо воду од њега).

ПАСЈАЧ (Пјсјач). (Турци проодили на Пјсјач. Село је било ниско, куде су биле воденице. После село побегне у странуту куде су са. И у Долњо ропотово било село. Верослава Стефановић, 1931. Деда ми је причао да је Пјсјач од Косово, Високи Дечани, и да су

руско порекло. Мила Панајотовић, 1980). РОДОВИ: Бријинци, геогр. *брина* је камена греда, а они су на каменој греди. Има Бријинаца у Мркоњићграду на каменој греди.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Жежњициште - шума, пашњак. (У *Жежњициште смо правили ћумур*).

Каландеров шумак - шума. Гробље (*Гробишта пјсјачка су у Каландеров шумак*).

ПЕТРОВАЦ (*Смрдан*). РОДОВИ: Пјцкове (Љуба Кривка).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Дириминтиница - њиве.

При село - њиве

Присад - њиве.

ПИРОТ (*Пирот*). КАФАНЕ: *Коста је држал кафану и у турско време. Кафана Стара Србија на Крупљчи пут. Позади кафану су биле собе за преноћиште, а зад њи су штале за стоку и запрегу. А даље су биле њиве и биче све до Нишаву*. Јован Петровић Мрца, 1936). ДЕЛОВИ ГРАДА: *Аризанова мала* (Ам): *Ту су живели богатши Аризанкови, који су имали млин на почетку улице, а даље су живели Цигани ковачи који и данас тамо живе*. Љиљана Николић, 1935). *Северс корзо*: шеталиште тижабарске омладине од Големог моста ка Крупачкој капији. (*Оно је у Терсиницу. Не знаје се ни дџн ни време за шетњу, понекоји иду свађи дџн текá. Остаје девојке стовне на Гушевицу и шетају се*. Новка Ђорђевић, 1926). *Галата мала* (Глм): *Најдужа махала. Јатаган мала* (Јтм): (*Тамо су били све занатлије, затова је Занатлијска улица*. Јован Петровић, 1936). *Јендек мала* (Јм): (*Тамо су биле турске баиште, много се крадо из њи, па ископају јендек да се бране, ров, да не мож там да преоде да крадну*. Јован Петровић, 1936). *Калé-капија*: (*На Калé-капију живе Калé-капијанци и Калé-капијанће*). *Кеј* - кеј поред Нишаве. (*Кеј је подигнут хиљаду девесто двадесет и шесте после велике поплаве. Мој прадеда Јеленко оде код Мисирлића, преседника општине и каже му да че да даде бесплатно десет хектара поред Нишаве за кеј да се направи. Мисирлић је одузео свакоме за кеј и никоме није платио*. Олгица Петковић, 1938). *Нова мала* (Нмл): највећа махала, односно посебно насеље уз сам Пирот, од досељеника са свих страна, данас део града. *Провалија*: део града око пута који води од железничке пруге ка Нишору. *Четал капија*: (*Там куде је била Четал капија гробље је негде било. На Четал капију су попове четали када покáрају мртвога на гробље. Застањували там и попове четали*. Љубинка Здравковић, 1924).

РОДОВИ: Антанасијевићи (Јован и Миланка) (Св. Јован); Бајини, из Сопота (ул. Кнеза Лазара) (Св. Ранђел); Банзини (Св. Јован); Банкови (Банкова банка све има); Бэлчини (Јеста бојаџија: отац Пэрча из Гóрње Стрáгаре код Топóле, а мајка Олга из Клисуре код Бэле Паланке) (Дм); Бэлчини (ул. Предрага Бошковића) (Св. Стефан); Бошњакóви (Они су све Трњанци; мајка им је од Трњанци добила тај део. Чéтри сéстрe: Нáда, Гóка, Мíца, нéје имáла децá, и Јéлче, прирóдена од богáтога мајстора из Трњану. Марија Петковић, 1938) (Пм); Брлóжање (У Стојána Миладíновића úлицу све су насéљени Брлóжање. Миодраг Тошић, 1939); Бумбарéве; Вáсићи, досељени из Росомача (Брáнко пéкар) (Бк); Вьклинe; Гáричће, од Дугáнови (Душко Гáричка, мој баштá, бил úбаво црнпурáсто дете, на га стáри људи из комишилк звáли Гáре, Гáрче, Гáрчице, и текá децá од тóва направíла нáдимак Гáричка. Óлгица Гáричка, 1936) (Гм); Гркови /Грци (Пéда) (Бк); Гúзини (Св. Јован); Дéбрелије (ВПн); Деда-Илијини (ГМл); Делемáнци (Крк); Дóјђинчање /Рáнчићи (Нáши се доселíли из Дóјђинци на Крупчкy капију) (Крк); Дувáнћове (Имáли су лóзје у Прчевац до Тóдоровсћи и Дувáнћови виногради. Јован Петровић Мрца 1936); Јáрето (Брц или ДД); Касúмови /Лонићи, Роми ковачи; Клéчће (Св. Ранђел); Кобиларéви, од њих старац живео сто година (Бк); Лебíнови (Гм); Паспáљанове (Крк); Прошљакóви, од Мúнини (Светóзар, слéп бил, али нéје прóсил. Дéдин отац је бил слéп на су га због тога звáли прóшљак. Љиљана Николић, 1935); Рогожарéви (На свекрву ми баштá бил је рогожáр, на смо по њега Рогожарéви. Даринка Костић, 1928); Сéвини (Бк); Сéргија, из Лужницу (Св. Никола); Стойљковићи, оснивач фамилије из Криве Феје код Врања; Тиливрíје /Мáрковићи (Јóва Мáрковић од Тиливрíје из Пíрот из грáд је дошъл да се призéти у Сýково); Ћóсини, из Шљивовика (Св. Ранђел) (Пм); Таушáнови; Трчí-Вéлкови, Вéлко Трчí-Вéлко, велики трговац из Бóклуце; Ћéжине; Цврце, по родоначелнику Живојину Милосављевићу из Причевца код Књажевца. Радмила Голубовић, 1943) (ТБ); Црнћине; Цьклинe.

(Муж ми је из Росомача. Бранко, његов отац, био пекар у војсци. Браћа се договоре да им уступи имање, а они да му даду паре да се одсели у Пирот. И он се досели на Берилочачку капију, до Јáрето. Купи на отплату пекару у Тијабари и ишколује децу. Персида Васић, 1924).

Наћи имена фамилија следећих особа: Кíс (Бóшко); Турка (Дрáган); Рáчка (Пéрица); Македóнче (Рáдица); Гáлка (Љíља), надимак по мајци Гáлки; Нéдеља (Вéра), по својој баби Нéдељи; Лúда Олга.

КУЛТНА МЕСТА И ИЗВОРИ: *Крс према Беріловци на Брег:* (Излазили смо на тија крс, славило се. Окол њега једење и пијење, блех музика, сви́ре Цигање. Седи се, поје, једје. Там Санда Мрца, Благоја вурунија).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бара - пашњак, шума, баште. (Десно од Железничџи мос према Голџи мос биле су баиште, али и рупе. Копало се пџсак и земља за циглану. Расле су врбе и раставичје).

Белчуговица - њиве. На старом путу за Држину.

Беріловше ливаде (Брц, Пир) - ливаде. (Играмо дувало или крпењачу, пространство голџо. Там су биле и војне вејбе, па се и ми играмо вејбе. Јован Петровић, 1936).

Боклуце - поток. (Боклуце су текле од Кавак, па Касерине, па Стара црква, и до табану. А два моста преко Боклуцу су билі тамо куде је са Црвени трг).

Горња ливада - ливада. На крају улице на Беріловачкој капији, према прузи и уз пругу.

Жуково - баште, њиве, виногради. (Жука, Турчин, држл је имање там и по њега се зове. Нишава течје кроз Жуково имање. Баби-Беђини су там имали виноград. Јован Петровић, 1936).

Пресечеђи поток (Соп, Ни, Пир) - поток, долина, шума, пашњак.

Сопотска пџтља (Пир, Ста, Соп). - њиве.

Феремциница (Пир, Брц) - шума, пашњак, њиве, баште. Воденица Ђџциних из Беріловца. (Там има врбаџи).

Цинцин кладенац - извор, баште, ливаде. (У Цинцин кладенац се удави дете. Љиљана Николић, 1935).

Ценар - баште, виногради. Бунар од око 10 м дубине. Оброк. (Там до крсат беше колиба исплетена од лозинје. Јован Петровић, 1936).

ПЛАНИНИЦА (Долња Планиница). ДЕЛОВИ СЕЛА: 1. Шуманица, Средњи рид и Кошаре.

ПОКРОВЕНИК (Покревеник, Покривеник) РОДОВИ: Вучини (Тилко); Здравкови /Качеманови, потичу од Здравка који је био лењ. (Здравко неје имал од какво да живи па дојде да буде овчар у Покревеник, овам се ожџни и заснује фамилију: Здравко -Јован-Стџван-Момчило-Ранко-Александар-Марија. Марија Маринковић, 1979, Пок, Пир); Кртови /Митровићи (Смиља од Кртови умрла је у Гламу, смрзла се у снег).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Влавац - извор. Јак извор поред села. Влва је метеодџмон код Влаха, здухаћ, брани село од невремена, града, тешких провала облака.

Мáрчин бунáр /Цéнков бунáр (Пок, Зав, Кп) - долина, ливаде. Бунар близу пута Завој - Копривштица.

Мáрчине ливáде -ливаде.

Песѓк - камењар, пашњак. (У Песѓк црвеница и крупно камење, за тешáње добрó. Од тија камење правимо воденични камење, корита, стубови, куће).

Рунђулѓи дóл - долина, шума, ливаде. (У Рунђулу и Рунђулѓи дóл копамо зéмљу за прање).

ПОЉСКА РЖАНА (*Пољска Ржана, Ржана*). Од друге половине 20. века до данас било је масовног досељавања из Берин Извора, Раките, Вучидела, Јасеновдела, Искроваца, Поганова, Црвене Јабуре, Кусе Вране, Камика, Пресеке, Беровице и других села. Чоролéјина воденица је била велика и обезбеђивала велике приходе. (*Шес буће је имала. Була продаде Пётру воденицу, на Мечкарóви из Пирот. Али он се разболи и продаде љу на Стојановића из Пољску Ржану. Чоролéја је држал ту воденицу 1856. Туркиња Јања је продала Мили Мечкару из Пирота 1887. Радмило Петровић, 1945*). РОДОВИ: Апостóловићи, досељени из Студене (*Св. Никола*); Виденови (*Једњити остáне Виден*); Витћини (*Јоца*); Гóцини, од Чоролéјиних (*Женá доведé сина у Чоролéјини. И кад вој мѓж умре, куће на пáсторка имáње према грóбље, да нéмају замешáнцију с њéга*. Радмило Петровић, 1945); Гúцине /Крупчáње (*Јóва*); Дамњáновци, (једна од две најстаре фамелије) (*Св. Никола*): Мрдачóви; Пéјинци, сви изумрли; Рóми староседеоци (*Сви имају нéку зимску славу, а не само Васулију, Четрнајести јануар*); Ћирини, из Студене (*Св. Ранђел*).

(*Чоролéјини су из Смиловаца: Прво се доселили у Селиште 1856, а 1873. из Селишта у село. Стриц Урош Петровић, он је девесто шесто годиште, причао је да смо дошли из Далмације или Лике, преко Косова па у Смиловци. Милан је дошао из Смиловаца 1795, а Петар је од њега, звали се Милини. Доселио се у Крупац, а после дође у Пољску Ржану. Крупчкó лóзје има између Извора и Крупаца. Радмило Петровић, 1945. Највећи број фамилија и домаћинстава потиче од Угљаревих и Дамњановаца. Они који су од Угљаревих славе Светога Николу, а који су од Дамњановаца славе Свети Ранђел. Остале фамилије су малобројне и славе мање заступљене славе, односно ради се о досељеничким фамилијама. Горан Николић, 1961*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Алачев пút - пут. Стари турски пут од Пирота према Бугарској који иде између Пољске Ржане, Трњане и Великог Јовановца, са једне стране, и аутопута са друге стране. (Ми тија пút óкамо Алачев пút, а Алачевци и Ћóпинчање га óкају Пазáрсћи пút).

Бурегџијско кладенче /Буруклиско кладенче /Радиславово кладенче (под Висоћи брег) - извор. (Там је Тувегџијска чешима).

Врбак (уз Нишаву) - шума, врбе.

Дамњанов пут (Изв, ПРЖ) - њиве. Назван по првим досељеницима Дамњановцима.

Јаз - њиве, воћњаци, ливаде.

Јаз уз воденицу - јаз и канал (1, 5 - 2 км). (Дојде река, пробије, зими чистимо, двојица умрели, на продадена 1897. г. Купил Влада Васић јаз уз воденицу. Шес буге су биле, шес камика, све под једн крв. Влада је имал половину, а Соколови, Војинови и Тићини другу половину. Владина је једна половина вода, на смо му плачали за воду за градине. Радмило Петровић, 1945)

Јусуовица - њиве. (Има бунар).

Крива врба / Криве врбе - њиве, баште, шума. (Там повремено има мс).

Мечкарица - баште, воћњаци, воденица.

Соколове ливаде (испод Басару) - ливаде.

Турска гробишта - њиве. Угао између пруге и аутопута код постаје Божурато. (До рампу има турска гробишта уз пругу, там се изорују кошчине).

ПОНОР (Понор). РОДОВИ: Дућини (Дућини имали њиву поред пут, и пројду Цигање и замене им бебе, украдну њино, а остаје своје. И по тој су Цигање, тека и окамо. Мож да неје било. Новица Ристић, 1921).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Вртаче - вртача, пашњак, шума. Вртаче. Појате.

Костина плоча (Пн, П-Тл) - стена, шума, пашњак.

Скачковица.

ПРИСЈАН (Присјан). РОДОВИ: Ватовци (Вита Шеф из Ваву или Валниш се доселил. Светислав Костић, 1954).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Пожаревац - пашњак, ливаде.

Рајанова долина - пашњак, ливаде.

Ропчева падина - увала, пашњак, шума, ливаде. (У Гуштерицу, Ропчеву падину, Ацибеговицу, Рајанову долину, Церак и Пожаревац печурке беремо. Стојанка Живковић, 1916).

РАГОДЕШ (Рагодеш). Село је било у Селишту, које је део села, и у Батеју /Градшту. Археолошке ископине се налазе у Тешино. Од села до Нишаве и аутопута има 6, а до Пирота 20 км (ако не газимо реку). Село има многобројне бунаре, а данас и водовод. Шума задовољава потребе. Услови за повртарство и воћарство су повољни. Ратарске површине су прилично слабе, више одговарају стрнинама него кукурузу, али углавном покривају потребе у хлебу. Сеју се пшеница, раж, јечам, оvas, кукуруз.

Пашњаци и ливаде су пространи али слаби, па услови више одговарају козарству и овчарству, него говедарству и свињарству. Овчарство је главна сточарска грана. Чувају се и козе, говеда, свиње. Коњи се чувају само за вршидбу и за јахање. Пчеларство је развијено. Повртарство покрива потребе у пасуљу, кромпиру, луку, бостану. Има доста воћа, највише шљива, али и крушака, јабука, трешања, вишања. Виноградарство је развијено, даје и тржне вишкове вина. Тржни вишкови: овце, говеда, телад, свиње, прасад; млеко, сир; вино, ракија, пасуљ, кромпир, лук. Женидбе-уладбе: Базовик, Орља, Враниште, Темска, Станичење, а ређе Шугрин и Стањанци. Објекти: школа, продавница, водовод. ДЕЛОВИ СЕЛА: *Бара*, *Божина малá*, *Голéми дéл* (према Враништу), *Гостушка малá*, *Дрén* (према Темској), *Лискáч*, *Лулин дóл* (до центра), *Пáнинска малá*, *Копáјчина падíна* (према Куманову), *Пешикопéј*, *Рíд*, *Чићер*. ЕТНИЦИ: м Рагодештанин/Рагодешанин - Рагодештање/Рагодешање; ж Рагодештанка/Рагодешанка - Рагодештанће/Рагодешанће; Рагодештанче/Рагодешанче - Рагодештанчета/Рагодешанчета. КТЕТИЦИ: рагодешћи, ка, ко.

РОДОВИ: Агúшови (*Алимпија*); А̀нтини (*Св. Јован*); Бачéвци (*Св. Ранђел*); Бóжини, пореклом из Шугрина (*Св. Врачí*); Будíнћини; Васíљхови; Вúчћини (*Св. Никола*); Гостушање (*Св. Јован*); Дрénци, в. Мáнинци; Ђéлини (Вíлка, Брáнко); Здрáвкови (*Св. Јован*); Јóнћини (*Св. Јован*); Кóлини (*Св. Ранђел*); пеј. Кóњи (Влáда, Рáнко), в. Лéћини; Костади́нови (*Св. Алимпија*); Кржини; Крстини (*Св. Алимпија*); Лáлини; Лéћини (*Св. Јован*); Мáнинци /Дрénци (*Св. Никола*); Мánћини (*Св. Ранђел*); Марјáнови (*Св. Врачí*); Мáћини (*Св. Врачí*); Милóјкови (*Св. Јован*); Мíтнини (*Св. Јован*); Мíнчини (Лéка); Мúрћини; Нáцћини, в. Шкóдрини (*Св. Јован*); Опашћини/Опашћине (*Св. Никола*); Осмáновићи/Цíгање; Пáнинци/Пепељугáнови (*Св. Алимпија*); Паунови; Пéнини; Пáнчини (*Св. Ранђел*); Пёткови (*Св. Алимпија*); Петлóви, в. Ћíтнини; Пéцини (*Св. Никола*); Радéнкови (*Св. Ранђел*); Рáнђелови (*Св. Ранђел*); Рáнчини (*Св. Алимпија*); Раћини (*Св. Алимпија*); Сáнднини (*Св. Јован*); Сарамáнднини (Дéска); Сíмини (*Св. Јован*); Смýкљини (*Св. Јован*); Стáнчини, нестали (*Св. Алимпија*); Тáћини (*Св. Јован*); Ткачéви (*Св. Врачí*); Тóвилови; Тóљини (*Св. Алимпија*); Тóмини, в. Агúшови; Теремýсини (*Св. Јован*); Ћíкарини/Ћíкарци (У Чићер жíве); Ћíрини; Ћíтнини/Петлóви (*Св. Јован*); Цáврини; Цíгање, в. Осмáновићи; Цóлини (*Св. Алимпија*); Чúкулови/Чúколови/Чóколови (*Св. Никола*); Швíкљини (*Св. Алимпија*); Шијáкови (*Св. Ранђел*). КУЛТНА МЕСТА: ОБРОЦИ: 1. *Вíдовдански крс у Тупанáр*. 2. *Крс у Десíлицу*. 3. *Петрóвдан у Бáрсчи дéл*. 4. *Света-Богорóдица у Брéсје*. 5. *Свети-Или́ја у Бáјин крс*. 6. *Бртенéжица*: оброк за Светог Илију (*Сéкли смо на Свети-Или́ју колáч ми Лазáревићи тáмо*). 7. *Свети-*

Илија у Голéми дéл. 8. Свети-Илија у Ђитин крс. 9. Свети-Илија у Цóлин крс. 10. Свети-Никóла у Дрén. 11. Свети-Никóла у Рајчиницу. 12. Свети-Панталéј у Вранишићи дéл. 13. Свети-Рánђел у Кумарéвац. 14. Свети-Рánђел у Симицишћи крс. 15. Свети-Спáсовдан у Смрдељџи. 16. Свети-Тóма у Мађилку. 17. Свети-Цéрман у Сарамáндин крс. 18. Свети-Цéрман у Сéлиште. ЗАПИСИ: 1. Брéстови у Бресје (3). 2. Швiкљино мирó.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Балбатин - њиве. Главно поље. Појате.

Батéј / Градиште – њиве.

Бртенéжсица - оброк Свети Илија.

Бунавац /Буновац - шума, пашњак, воћњаци, баште. Појате.

Букавац - поток, шума.

Вранишићи дéл /Голéми дéл (према Враниште) - брдо, њиве.

Градиште в. Батéј.

Дéл (над селó) - њиве.

Дéсилица - ливаде, њиве, баште, воћњаци.

Кáмик - камењар, пашњак, њиве.

Мурџин клáденац (у селó) - извор.

Надгора - шума.

Пáдеж - увала, њиве.

Падина - пашњак, шума, ливаде.

Рекá / Пётрова река - река.

Сéлиште - ливаде, њиве, виногради. Део села. Оброк Св. Цéрман.

Симицишћи крс - пашњак. Заветни крст Св. Аранђелу. По предању, ту се одмарали трговци.

Сливица - њиве.

Содовик /Садовик - шума, пашњаци, њиве.

Старилук /арх. Старилуг - шуме, пашњаци, њиве.

Стóјча падина - њиве.

Турсће ливáде (према Базóвик) - шума, ливаде.

Чићер - чука. Заселак.

Шáков рт - шума, пашњак.

РАСНИЦА (Расница, Росница). РОДОВИ: Балије /Јовáновићи, Чедин отац Стојан доселио се из Доње Планинице; Кóдини; Мрме (баба-Драга); Спáсови, досељени из Сиње Главе (Деда-Спáс сас сина Кóсту је дошъл. Војислав Костић, 1936).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Јелéнсћи скóк - стена, шума. Најбољи одјек је од Јеленског скока и од Св. Николе.

Лóква /Лóка (Рас, Б-Вј) - стена, вртача, пашњак, шума, њиве. Има много вртача. (Тóва мéсто не држiу вóду, нéма лóква. Крéч

печемо на *Зајчи плот*, *Мајни крс*, *Логориште*, у *Церевку реку*, па и на *Локву*).

Манастирско (до *Главан*) - пашњак.

Три-орēja /*При три орēja* - воћњак, њиве.

РОСОМАЧ (*Росомач*). РОДОВИ: *Ацијини* (*Ацијинци*, *Сурчинци* и *Кавџинци* су од *три брата*); *Вунтини*; *Гошћини* (*Пера*); *Калџпови* /*Маџарје*; *Лулансе* /*Ђорђевићи*; *Мутенице*; *Најденовци* (*Некоји од њи много крали стоку*); *Ристинци* (*Пенка Пеливанка је од њи*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Буков дел - шума. Расте буква.

Влчи прелаз - превој, стена, пашњак, шума. (*У Влчи прелаз појата, а у Шишарку вода*).

Вунтин вртоп - увала, шума, пашњак. Појате.

Добродол - шума, ливаде. (*Добродол је у Рудин под Куклу*).

Заградња - извор. Појате.

Костина плоча - стена, шума. (*На Ђурђевдан сви иду на Костину плочу на вр да најду здравац и младу букову шуму*).

Крстопутина (испод *Пепџинци*) - камењар. Раскршће.

Кукла – стена. (*Ишли смо на здравац на Куклу у венци*).

Локва (у *Равниште*) - локва. Бунар. Повремено појило за стоку.

Мало равниште - ливаде, њиве.

Оин пут /рет. *Војни пут* - пут. (*Од село према школуту пут. Там вода избива*).

Пут преко Страње - пут.

Росомачћи вџр - венац стена. (*Венџат је росомачћи, а горе ливадете су само славинше и ржанше*).

Пенџина шопка - извор. Чесма.

Тупанац - суват, шума, млака. Истиче се висином, па се каткада назире Дунав. (*Млаће има, има живо блато. Кад видим морето, очу да кажем Дунав, нај сам се радувал. Томислав Васић, 1932*).

Шишарка - извор.

РСОВЦИ (*Рсовци*, *Рсавци*). РОДОВИ: *Алтњини*, по оцу *Миодрагу* (*Били су дванајес сестре и брат, Влада Петков је од њи. ВРЖ*); *Ћићерини*; *Цанинци*.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Вирови - купалишта на Височици. (*Преко лето се купемо у осам вира*).

Голубарска дупка – пећина. (*У Голубарску дупку смо лежали с овце*).

Градџиште у Клисџу - извор, брдо, честар, камењар. Слаб извор, ако се пије вода, тера на мокрење. (*Там некад град бил*).

Ђубришта - место поред села где сељаци истерују стајњак да прегори, како им не би сметао у уском дворишту.

Жедовина (Рс, ВРж) - честар, пашњак.

Калин мост - мост. Мост на Височици у селу.

Каминсћи брег - брег, камењар, честар.

Којеловица - ливаде, њиве.

Патос - купалиште. Равно и плитко дечије купалиште у Височици.

Сувражица.

Цанина река - поток.

Царево.

Црепњиште - место где се ископава земља за израду црепуља.

Челебијак - извор у селу. (*Там смо изводили невесте на-воду*).

Цедомирица - брдо, камењар.

Шопа - извор.

КАЗИВАЧ: Јагода Дојкић, 1930.

РУДИЊЕ (Рудиње).

РОДОВИ: Вељинци; Црнци (*Баишта и мајћа им црни, па и зовемо Црнци*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Гувниште - ливаде, пашњак.

Дреновсћи дол - до, шума, пашњак. (*Там нема никакав дрэн*).

Дубак - шума, њиве. Бујна храстова шума. (*Има ботури големи. Једн ботур од неколко века, пет човека да се около увате за руће да мџ да га опколе*).

Черкасовац (према Смрденџи) - њиве, шума, ливаде

СИЊА ГЛАВА (*Сиња Глава, Сину Глава*). РОДОВИ: Пендановци, можда род са Пендановцима из Петровца. КУЛТНА МЕСТА: *Свети-Ђорџа (6.11) (У Црквиште у селу. Излазимо на Цурџовден)*. ЛЕКОВИТ ИЗВОР: *Света вода (испод Малу чуку)*.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Арсина долина (Пс, СГл) - долина, шума, пашњак.

Белешина - шума, пашњак. Сточно гробље. (*У Белешину је гробље за ситну стоку, а и Коњарник за крупну. СГл, БЧ*).

Варница - шума, пашњак. Место где пеку креч.

Коњарник - пашњак. Сточно гробље.

Мала чука - извор.

Света вода (испод Малу чуку) - извор.

СОПОТ (*Сопот*). РОДОВИ: Бузини, старо име Мајсторови (*Купили вола од Бузацију и он кроз село много мџал. И Бузин вол, Бузин вол мџа, и по волатога Бузини. Старо име Мајсторови, били*

големí мајсторе: *једњн те забáвља, дру́ђи ти узíма*. Вукашин Пејчић, 1922); Думенови, од њих Пећини (*Думен је мој прадеда*); Корчини; Мајсторови, в. Бузини; Ристини, досељени из Топлог Дóла (*Топлодóлци у Сопот су три куће: 1. Ристини, први се доселили. 2. Топлодóлац Тóма, зет у Бузини. 3. Топлодóлац, зет у Ћућини*. Драгослав Ђорђевић, 1945); Талићини, плац им је у центру села, а њихов потомак подигао зграду *Шангај* поред пута Пирот - Темска код прелаза за Сопот.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Голубија - њиве. (*Између Сопотсћи прéлаз и селó, пред улаз у селó*).

СРЕЋКОВАЦ (*Чориндол*). РОДОВИ: Кóлчини (Грóзда).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Овчáрник - пашњак. Појате.

Ђекавица - пашњак, ливаде. Појате.

СТАНИЧЕЊЕ (*Станичење*). РОДОВИ: Горчívћини; Коњарéви, доселили се из Звонаца; Мáрчини; Сáвинци /Дрдáнци (*Баба-Николија игрáла дрдавку*). КУЛТНА МЕСТА: *Манастíр до грóбље* (прављен после Првог светског рата).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Бóј-клáденац – извор. (*Код њега је билá ладња́ча*).

Камени́та кула - стена. (*На једнога даду́ у Белáву ливáду голему́, а на Вáсу у Лужну бáру. Онí разбивáли стéне с чу́кови и иштрáнђе и пресечу́ пут за Белáву*. Предраг Петровић, 1948).

Рунка - коса, шума. Дуга коса која се спушта, повезана са Белавом.

СУКОВО (*Суково*). РОДОВИ: Ан(ц)инци /Рáнчићи, према баба-Ани (*која је издалéка дошла*); Кључарци (Душко), деда је из Вучидела, као момак био турски слуга, овчар на појати у Кључу у атару Јалботине, па се преселио у Суково и засновао породицу са женом из Грапе; Кужлáрци; Кýшини /Попóви; Лазáрковци (*Јóва Грапа, баи́та ми Стани́мир Лазáрков, и Јóва Мáрковић. Јóва је из Пíрот дошл да се призéти у Суково, од Ћиливрíје је. Тражи́ли злато*. Душан Спасојевић, 1930); Мóјинци (Тóла), зет у Цолинци из села Моинци, станује према Јерми; Цевгáлци. (*И Анинци и Цевгáлци су óдма изнад Свети́цу у селó*).

МИКРОТОПОНИМИЈА: *Ждрéбна* (у Братáју) - пашњак, шума, јаруга. (*Она́ је изнад Цу́ринсће појате, дéсно од пýт који вóди за Чóриндол*).

ТЕМСКА (*Темска*). Ветар Клáјђа дува низ реку Клáјђу и врло је хладан и јак. (*Клáјђа сви́ри, ја докара́ још једна́ кола дрва. Зимус Клáјђа кад засви́ри че однесé и крóвовети*). ДЕЛОВИ СЕЛА: *Голéма страна́; Мáла страна́*. (*Мáла страна́ има посебан áтар све од*

Пребијен дѐл, на до Манасти́рско. Преко Тѐмитицу, дѐсна страна, све је големостра́нско; Голѐма страна је уз Клај́ћу). РОДОВИ: Андрејинци; Барејинци; Баџини; Бензини; Бóјинци /Бóјчинци; Брбуловци; Гођини; Гоџини; Добрунџи; Ђођини (Ратко); Житкови (Св. Ранђел); Јуљини; Живинци; Житкови; Калаџинци; Калини; Катини; Качаџи; Качамановци; Карлини; Латини; Лиџинци; Лóличевци /Лóличовци (Св. Ранђел); Кузмановци; Маругановци; Миџинци; Микалчовци; Милови; Минини; Мрџини; Палавóзовци; Пенинџи; Пећеловци; Пиџини; Попрђишовци /Попођишовци; Попови; Пуњини; Пуџулови; Тамбуриџини; Тарејинци; Таџкови; Тољини (Тола Чичан) (*Алимпија*); Тóминци (Тóма, намешта руке, ноге); Ћисалопејџи; Ћелешови; Ћешинџи; Ћурувиџинци; Џиџари; Џурини; Џонинџи; Чашинџи; Чунџини; Шаркови (Слава, Иван); Швиќљинџи; Шишићовци; Шиптаре, досељени из Дѐбра (Мáксим, Тóма, Ђóка); Шóнинџи.

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Андрејинџи (у Стубал) - ливаде. Заселак.

Баби(н) нóс /Бабинос - појате. (Према Церóву, лéво).

Бајћина лóка - њиве. Појате. (Од Трпéзицу према Тѐмску).

Бѐлине појате - воћњаци, ливаде, њиве. (Појате према Сóпот).

Бóјин двóр (уз Рѐку) - ливаде.

Брачичов арџ - њиве.

Бунáр (изнад Рудићѐ) - шума, ливаде.

Витин јáз /Витина воденица - воденица, баште. Јаз.

Вишњица - њиве. (У Вишњицу билó селó Каменица).

Вър-лазиње - шума, пашњак. (Дѐсно од Тѐмску према Церóву).

Зáлин грóб - њиве.

Каменица - село из предања. (Причáли су ми стáри да се тáко звáло селó које је билó у тѐмачку Вишњицу, на се преселило близу Београд и там се зове Вишњица. Милан Ђорђевић, 1973).

Клајћа - река, долина, ливаде, пашњаци, шума, њиве. Огранак кошаве који дува низ долину Клајћа такође се зове Клајћа.

Кривуља - виногради, њиве. Једно од два сеоска гробља.

Куси дѐл - равница, њиве.

Лешка лука (до Рѐку) - зараван; њиве; вир.

Луѓ - ливаде, њиве. Одавно биле само ливаде.

Луљин кáмик - стена. Стена у Мáлој страни и куће поред ње.

Манасти́рско - шума, воћњаци, баште. Потез око Манастира Светог Ђорђа.

Мѐзина бáра - млака, шума, виногради. Заселак.

Мићино гóвно (у селó) - пашњак, ливада. Део села.

Нá-стубал - извор, шума, пашњак, ливаде. Заселак.

Пѐтрова рѐка - река.

Прова́лац (Тм, Ор) - урвина, њиве, виногради. Врло плодне њиве. (*Кóпамо úму у тéмачко, Прова́лац; Тéмитање ни јуре да не поткóпујемо. Бз, Рг*).

Ра́годешћи брòд - њиве. Газ преко Темштице где прелазе Рагодешани када иду у Пирот.

Рајчи́ница (све до Станичéње и Кумáново) - чука, поток, пашњак, њиве, баште. Чесма.

Свињарити́ца - њиве, виногради. (*Свињарити́ца пра́ви рај, зре́ле цре́шње за Пр́ви мај*).

Сíзов тра́п (Рг, Тм) - коса, њиве. Између Рагодеша и Стубала.

Ђо́ћа - брдо, њиве. Брдашце у Кусиделу.

Устръ́шан /Усты́шн (према Ку́маново) - пашњак, шума, воћњаци, баште. Заселак: куће, појате.

Царина - њиве, виногради. Место код Вишњице.

Цре́нац /Цренъ́ц - пашњак, виногради, њиве. (Има Гóрњи цре́нац и Дóлњи цре́нац, све су њиве).

Чалма́р - врх, стена, шума, пашњак.

Че́шма - њиве. Чесма.

Чи́ничов тра́п /Ча́ничов тра́п - њиве.

КАЗИВАЧИ: 1. Зорица Костић, 1957. 2. Милан Ђорђевић, 1973.

ТОПЛИ ДО (*Топлодóл, Тóпли Дóл*). (*Најимућни су били Тóмичови, Ђóргови, Сла́внини, Сíмћини*. Радивоје Мадић, 1933). РОДОВИ: Каравéле; Качемáновци (*Наши јели мlóго качема́к, па смо на по тóва Качемáновци*. Миодраг Цветковић, 1937).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Боси́љград (у Топлодóлсћи јеља́к) - стена, шума.

Мађилова њива - њиве.

Меџ два-дóла - пашњаци, шума. (*Пасту́ви у Пу́тин вртоп, у Геши́ково, у Јелу́, у Лъ́сну ливáду, Вртоп, Меџ два-дóла, и тамо јесени пасу́*).

Смрдáнсће појате - пашњак, ливаде. Појате.

КАЗИВАЧ: Миодраг Дадић, 1937.

ТРЊАНА (*Трња́на*). Атар нема јасну границу. (*Трња́на неје имáла чис по́сед; у наш áтар има мlóго крупъ́чко и извóрско*).

ЦЕРЕВ ДЕЛ (*Церéвдел*). (*На По́јиште Церéвац утéпа Камичанина и за крвину да́ли су наши од сéлско од Дилиманску воденицу до По́јиште. Узводно су воденице: Дилиманска, Јóсина и Петра́ћина /Тóдорова. Камен Петровић, 1929*). РОДОВИ: Стојанчини (Лáза). КУЛТНА МЕСТА: Церéвска црквица у шуму изнад селó. (*Идемо већино́м на Распéти пéтак и на Ускрс. Жéне кола́чи омéсе, íду там. Ишла́ сам и ја на ту́ја црквицу. Тица Тодоровић, 1933*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Кладенац у село - извор. (На тија кладенац испод Ђалини у село зими је вода та топла, а лети ладна).

Кусувранска њива - њиве.

Мијалкова огрења (ЦД, Бер) - шума, пашњак, ливаде.

ЦЕРОВА (Церова). Иако је у долини Клајђе, притоке Темштице, село је изложено јаком и хладном ветру клајђи, који дува кроз њу и који наставља кошаву. Услови за ратарство и сточарство су прилично скромни, а и пољопривредне површине су релативно мале, тако да је оскудица терала Церовчане да масовно иду у печалбу. Услови за повртарство и воћарство су повољни. Неколико занатлија ради само за сеоске потребе, а било је и кафана које су дочекивале бројне путнике и рабације на важном путу. **РОДОВИ:** Алимџинци, део Магдичоваца, надимак по муцавцу који је јео као ала (*Св. Никола*); Арнаџи, од њих су Мачкарци и Кондирковци (*Свети Никола*); Вељинци, в. Коралевци (*Св. Лука*); Влајчовци (*Св. Никола*); Денчини; Ибричковици, од Мачкарци (*Св. Никола*); Ђивковчање, в. Коралевци (*Св. Лука*); Јанковци (*Св. Ђорђа*); Кондирковци, од Мачкарци (*Св. Никола*); Коралевци, сродни са Вељинцима и Ђивковчанима (*Три брата: Ђиво, Веља и Лука, који је најстар и по занимање је колар, по њега име на фамилију*), досељени из Црног Врха, из махале Грвельаса (*Св. Лука*); Луковци (*Св. Ђорђа*); Магдичовци, име по баба-Магди, из Алдине Реке, коју је Турчин населио (*Св. Никола*); Мачкарци, од њих су Ибричковици и Кондирковци (*Св. Никола*); Мачкарци, досељени из Темске (Обрад); Младичовци (Суска); Тупанковици (*Св. Ђорђа*); Ђелешовци (*Оснивач фамилије бранио имање камењем, гађао Турчина, на му Турчин викао: -Е, бре, келеш*) (*Св. Јован*); Чарапци (Дивко, Млаца), досељени из Топлог Дола (*Св. Никола*). Снежана Јовановић, рођена Јеленковић, 1948, прича: *Када су Турци излели, Арнаџи се ожени и одоми у Церову и туј фамилију зову Арнаџи. Деда од њи живи је сто и три године. Они су бистра фамилија. Село неје давало да се сарањују у исто гробље с Церовци, па је подигнуто једно гробље за њи и са Церова има две гробља. Ђиво Јовановић, рођен 1938, преноси казивање свога деде Светозара Јовановића, који је од Ђивковчана: *Три брата из црновришке Грвельасе доселе се у Церову. Лука, најстарији брат, иначе колар, при деоби земљишта, узима за себе најбоље и оно што је поред пута, затим бира средњи брат Ђиво, а најмлађи брат Веља бира под врх брда, где су повољнији услови за сточарство.* **ОБРОЦИ:** 1. *Свети Илија* код цркве у селу. 2. *Света Богородица* изнад цркве у селу (према Мирковцима). 3. *Свети Арнаџел* на Кину. **ЛЕКОВИТ ИЗВОР:***

Лековџн кладенац (*Там си мијемо очи када ни болу. Остаџимо белѳгу црѳен конѳи, пару*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Ан на Кулу - узбрдица, пашњак, шума. Одмориште за рабације и пролазнике. (*Буѳачање су се там одмарали на пут за Пирот*).

Борков кладенац (*у Брешковац*) - извор.

Вешаловац /Голѳми камик - стена. Висока, надвисује околину.

Грѳаљос /Дол - поток, долина, шума, воћњаци, њиве. Део села.

Име према засеоку из Црног Врха из кога су се доселили становници тог дела села.

Кладенац на Кин - извор. (*Водата отича према Тимок*).

Микаилова врвина - стаза.

Оградња - воћњаци.

Рашин шумљац - шума.

Стража (*на Кин*) - заобљен врх, шума, њиве. У близини Кина и некадашње куле.

Тричкава чука - врх, стена, шума. (*Шеверак има*). Појате.

Трсје - извор, млака, шума.

Турска кула на Кин - извор, пашњак, шума. Биле зидине од некадашње куле.

Царина (*на Кин*) - остаци рушевине. Била зграда сазидана у 19. веку.

КАЗИВАЧИ: 1. Обрад Живковић, 1924. 2. Ивко Јовановић, 1938. 3. Снежана Јовановић, 1948.

ЦРВЕНЧЕВО (*Црвенче*). (*Црвенче је од две фамилије: Рајковци су десно, а Голубовци лево. Живојин Цветковић, 1954*).

МИКРОТОПОНИМИЈА: *Миро* - њива. (*Имамо њиву Мирó, било тамо мирó, крушка одма до село, до Верку. Деда ми је говорио немóј си даѳаш Мирó, најбоља њива*).

ЦРНОКЛИШТЕ (*Црноклиште*). РОДОВИ: Дршковци (*Били смо двајес куће*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Влославица (*Цр, Вр*) - њиве. Пут ка Враништу.

Остри камик (*под Белаву*) - стена.

ЧИНИГЛАВЦИ (*Чинигловци*). РОДОВИ: Пашалигови (*Ђера*); Тунце (*Кућа њим је у Падину*).

КУЛТНА МЕСТА: *Црквица на Гóрња корита*: Обрушена црквица у дворишту. (*Црквица у двор, на Гóрња корита, још стоји, падло. Златаре тражили злато на ѳу срушили*).

МИКРОТОПОНИМИЈА:

Чóринска бáра - поток; бујична вода. Дотиче из правца Срећковца у реку *Гíнску* (*Дотéче Чóринската бáра, замáлко да се уда́вим*).

Шулетáнове ливáде - ливаде. Место сабора. (*На тíја д́н сва óмладина излéзне пред с́нце на Шулетáнове ливáде*).

ШУГРИН (*Шугрíн*). МИКРОТОПОНИМИЈА: *Бíло* - коса, пашњак, честар.

ЛИТЕРАТУРА

Микротопонимија слива Темштице и Топлодолске реке. (1996). *Пиротски зборник*, 22, 115-189.

Златковић, Д. (1998). Микротопонимија слива Височице – Средњи Висок. *Пиротски зборник*, 23-24, 183-246.

Златковић, Д., Васић, Ј. (2000). Микротопонимија слива Височице – Горњи Висок од Славиње до Владикине плоче. *Пиротски зборник*, 25-26, 105-168.

Златковић, Д. (2002). Микротопонимија Старе планине - Горњи Висок од Браћевца до Влковије, и Шугрин. *Пиротски зборник*, 27-28, 111-157.

Златковић, Д. (2006). Микротопонимија десне обале Нишаве од Милојковца и Обреновца до Градашнице и Нишора. *Пиротски зборник*, 31, 125-205.

Златковић, Д. (2008). Микротопонимија десне обале Нишаве од Сопота до Враништанске реке, и Станичење. *Пиротски зборник*, 32-33, 187-246.

Златковић, Д. (2009). Микротопонимија леве обале Нишаве од Срећковца до Држине. *Пиротски зборник*, 34, 245-330.

Златковић, Д. (2011). Микротопонимија слива Расничке и Костурске реке. *Пиротски зборник*, 35-36, 227-335.

Златковић, Д. (2013). Микротопонимија леве обале Нишаве од Малог Јовановца до Пирота. *Пиротски зборник*, 37-38, 311-350.

Златковић, Д. (2014). Микротопонимија слива Топлодолске реке и Темштице. *Пиротски зборник*, 39, 203-240.

Примљено/ Received on 20.06.2017.

Ревидирано/ Revised on 11.08.2017.

Прихваћено/ Accepted on 04.10.2017.